

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของ
นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ
จังหวัดพิษณุโลก

7521
2553

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชาการวิจัยทางสุขภาพ (554471)
มหาวิทยาลัยนครสวรรค์
ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553

ชื่อเรื่อง	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
ผู้ศึกษาค้นคว้า	นันทนิภา พันธุ์ทอง, นิภาพร ชาติท่าค้อ, ยุทธิดา กองเนียม, อนุธิดา ไชยสอน
ที่ปรึกษา	อาจารย์สมเกียรติ ตรีประสิทธิ์
ประเภทสารนิพนธ์	รายงานการศึกษารายวิชาการวิจัยทางสุขภาพ (554471) มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2553
คำสำคัญ	การคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควร

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา 1.) เพื่อศึกษาความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ.2553 2.) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว กับความรู้เรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ.2553 3.) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว กับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ.2553

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ย 3.12 รายได้เฉลี่ยของครอบครัวต่อปี 94068 บาท รายได้ต่อสัปดาห์ 118 บาท สถานภาพครอบครัวส่วนใหญ่บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ร้อยละ 57.1 ลักษณะการพักอาศัยส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดาและอื่นๆ ร้อยละ 51.4 และการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวส่วนใหญ่ใช้วิธีกินยาเม็ดคุมกำเนิด ร้อยละ 51.4 สำหรับความรู้และทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนความรู้เฉลี่ยเท่ากับ 4 ($\bar{X}=4.11$, S.D=1.43) และคะแนนเฉลี่ยทัศนคติเท่ากับ 32 ($\bar{X}=32.53$, S.D=4.289)

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย การคุมกำเนิด ของบุคคลในครอบครัว กับระดับความรู้และทัศนคติ มีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($P < 0.05$) อย่างไรก็ตามจากข้อมูลความรู้และทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า อยู่ในเกณฑ์ต้องปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยเฉพาะความรู้เกี่ยวกับ การคุมกำเนิดแบบวิธีธรรมชาติ เช่น การนับระยะปลอดภัย การหลังภายนอก เป็นวิธีคุมกำเนิดที่ได้ผลดีกว่าวิธีการกินยาเม็ดคุมกำเนิด และทัศนคติเกี่ยวกับในอนาคตหากมีเพศสัมพันธ์จะใช้วิธีการคุมกำเนิดเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์จนกว่าจะมีความพร้อมที่จะมีบุตร

ประกาศคุณูปการ

คณะผู้วิจัยขอขอบพระคุณอาจารย์สมเกียรติ ศรประสิทธิ์เป็นอย่างสูงที่สละเวลาให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขข้อผิดพลาดและงบประมาณในการจัดทำวิจัย ขอขอบพระคุณดร.ปัทมา สุพรรณกุล และ ดร.ธวัช กนกเทศ เป็นอย่างสูงที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบคุณผู้อำนวยการโรงเรียน ครูอาจารย์ และนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุดลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลกทุกท่าน ที่ให้ข้อมูลและอำนวยความสะดวก รวมทั้งให้ความช่วยเหลือผู้วิจัย จนทำให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ คณะผู้ศึกษาขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางเป็นแนวทางในการวางแผนในการให้ความรู้ในการคุมกำเนิด วางแผนในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ให้ไปในแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้ง ครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษา ผู้ปกครอง ผู้ที่สนใจนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการให้คำปรึกษา เพื่อปรับปรุงเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรและปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่เหมาะสมให้เป็นความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องรวมทั้งมีทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดที่เหมาะสม ไม่มากก็น้อย

นันท์นิภา	พันธ์ทอง
นิภาพร	ชาติท่าค้อ
ยุทธิดา	กองเนียม
อนุธิดา	ไชยสอน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
จุดมุ่งหมายของการศึกษา.....	5
สมมติฐานของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
กรอบแนวคิด.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการคุมกำเนิด.....	9
ความหมายความรู้และทัศนคติ.....	11
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	23
ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง.....	23
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	24
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	26
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	27
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิจัย.....	29
ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง.....	29
ความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง.....	31
ทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง.....	33
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความรู้เรื่องการคุมกำเนิด...	34
การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด	38
5 บทสรุป.....	42
สรุปผลการวิจัย.....	43
อภิปรายผลการวิจัย.....	44
ข้อเสนอแนะ.....	45
บรรณานุกรม.....	46
ภาคผนวก	
ประวัติผู้วิจัย	

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่มารับบริการฝากครรภ์ที่สถานีนามัยตำบลหนองกุลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ในปีงบประมาณ 2553	4
2 แสดงจำนวนประชากร	6
3 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย รายได้ต่อสัปดาห์ รายได้ของครอบครัวต่อปี และการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว	29
4 แสดงระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิด แสดงเป็นจำนวนและร้อยละเป็นรายข้อ	31
5 แสดงระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิด แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลำดับ	32
6 แสดงระดับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด แสดงเป็นจำนวนและร้อยละเป็นรายข้อ	33
7 แสดงระดับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน ตามลำดับ	34
8 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับความรู้	34
9 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวต่อปีกับระดับความรู้	35
10 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อสัปดาห์กับระดับความรู้	35
11 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับความรู้	36
12 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการพักอาศัยกับระดับความรู้	36
13 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวกับระดับความรู้	37
14 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับทัศนคติ	38
15 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวต่อปีกับระดับทัศนคติ	38
16 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อสัปดาห์กับระดับทัศนคติ	39
17 แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับทัศนคติ	39

18	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการพักอาศัยกับระดับทัศนคติ	40
19	แสดงการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว กับระดับทัศนคติ	40

สารบัญภาพ

ภาพ

หน้า

- 1 กรอบแนวคิดในการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6..... 7

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

เนื่องจากสภาพของสังคมไทยในปัจจุบัน ได้มีการรับวัฒนธรรมทางตะวันตกเข้ามาอย่างมาก มีความสำเร็จทางวัตถุ ศีลธรรมถดถอย สภาพสังคมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสื่อต่างๆ สถานะเศรษฐกิจ สิ่งอำนวยความสะดวก ปัญหายาเสพติด ครอบครัวแตกแยก รักในวัยเรียน การย้ายถิ่นห่างไกลจากครอบครัว เข้าสู่สังคมเมือง เพื่อการศึกษา และขายแรงงานเหล่านี้ ทำให้เกิดการตั้งครรรค์ไม่เพียงประสงค์เพิ่มมากขึ้น จากการศึกษาพบว่าผู้หญิงที่ยังไม่ได้แต่งงานเกิดการตั้งครรรค์ไม่เพียงประสงค์จากความปรารถนา 2 ลักษณะคือ 1. ปรารถนาที่จะอยู่ด้วยกันตามลำพัง ไม่คิดว่าจะทำให้เกิดมีเพศสัมพันธ์จึงไม่ได้เตรียมตัวสำหรับการป้องกัน 2. ปรารถนาว่าตนเองไม่น่าจะตั้งครรรค์ได้ง่ายๆ เพราะเป็นการมีเพศสัมพันธ์กันเพียงครั้งเดียว หรือไม่ได้มีเพศสัมพันธ์กันบ่อยๆ

เมื่อเกิดการตั้งครรรค์ไม่เพียงประสงค์ขึ้น ผู้หญิงมักเป็นฝ่ายต้องตัดสินใจแก้ปัญหาแต่เพียงผู้เดียว และภายใต้ความกดดันต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น เรื่องการเรียน ด้านอายุ ครอบครัว สังคม และเศรษฐกิจ ผลที่ตามมาคือความเครียดจากความไม่พร้อมที่กล่าวแล้วซึ่งอาจนำไปสู่ปัญหาทางด้านสุขภาพจิตได้ และทางแก้ปัญหากการตั้งครรรค์ไม่เพียงประสงค์ ที่ผู้หญิงส่วนใหญ่มักจะเลือกกระทำ คือ การทำแท้ง ทั้งๆ ที่ผู้หญิงเหล่านั้น ร้อยละ 42.7 รู้สึกเสียใจที่ต้องทำแท้ง และร้อยละ 76.6 รู้สึกกลัวอันตรายที่จะเกิดจากการทำแท้ง ซึ่งได้แก่ การแท้งไม่สมบูรณ์ ตกเลือด มดลูก/ลำไส้ทะลุ เยื่อช่องท้องอักเสบ ติดเชื้อ ซ็อก หรืออาจเกิดการตั้งครรรค์นอกมดลูก และเป็นหมันในภายหลัง ซึ่งล้วนแต่เป็นอันตรายต่อชีวิต และสุขภาพของผู้หญิงในวัยเจริญพันธุ์ หากมาคิดกันดีๆ แล้วคงไม่มีใครปฏิเสธว่า หากไม่ท้องคงไม่ต้องทำแท้ง ดังนั้นน่าจะมีส่วนป้องกันตนเองไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนเวลาอันควรน่าจะง่ายกว่า (<http://www.muslimthai.com/main/1428/content.php?page=sub&category=110&id=4025>; 6 ส.ค. 52)

นพ.ณรงค์ศักดิ์ อังคะสุวะพลา อธิบดีกรมอนามัย เปิดเผยถึงการตั้งครรรค์ไม่เพียงประสงค์ว่า การตั้งครรรค์โดยไม่ได้วางแผนและไม่เพียงประสงค์เป็นปัญหาสาธารณสุขและสังคมที่สำคัญและนับวันยิ่งรุนแรงขึ้นเรื่อยๆ สาเหตุหนึ่งเกิดจากขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องอนามัยการเจริญพันธุ์ที่ถูกต้อง การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ปลอดภัย การใช้วิธีคุมกำเนิดอย่างไม่ถูกต้องและการเข้าไม่ถึงบริการคุมกำเนิด หากหญิงคนนั้นไม่ได้รับคำปรึกษาและความช่วยเหลือที่เหมาะสม อาจตัดสินใจแก้ปัญหาด้วยวิธีที่ส่งผลต่อสุขภาพทั้งทางกาย จิตใจ ครอบครัวและสังคมตามมาได้ เช่น การพยายามทำให้การตั้งครรรค์

สิ้นสุดลงด้วยวิธีต่างๆ จนเป็นสาเหตุของภาวะแทรกซ้อนจากการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย ทั้งนี้ ผู้หญิงวัยเจริญพันธุ์ที่มีอายุระหว่าง 15-49 ปี นับเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ที่มีจำนวนถึง 16 ล้านคนหรือ 1 ใน 4 ของประชากรทั้งประเทศ แม้การแพทย์และสาธารณสุขของไทยจะเจริญก้าวหน้าไปมากทัดเทียมหรือนำหน้าประเทศที่กำลังพัฒนาอื่นๆ แต่ปัญหาการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์และการแท้งที่ไม่ปลอดภัยส่วนใหญ่เป็นปัญหาในกลุ่มวัยรุ่น และเป็นปัญหาที่บั่นทอนสุขภาพกายจิตใจและคุณภาพชีวิตของหญิงวัยเจริญพันธุ์ (<http://www.boybdream.com/manager-news-content.php?newid=7114>: 18 ม.ค. 2551)

จากรายงานสถานภาพองค์ความรู้เกี่ยวกับเด็กและครอบครัวไทย พบว่า วัยรุ่นชายเริ่มมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกเมื่ออายุ 15 ปี ขณะที่วัยรุ่นหญิง ในเขตเมืองมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงานถึงร้อยละ 50 และประมาณร้อยละ 66 ของวัยรุ่นชายมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย (จันทร์เพ็ญ ชูประภาวรรณ, 2540)

แนวโน้มสถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชน โดยเฉพาะในเรื่องเพศเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่น่าวิตกสถานการณ์อนามัยการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นและเยาวชนส่งผลกระทบต่อด้านต่าง ๆ ดังนี้

๑. อายุเฉลี่ยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก เริ่มมีเพศสัมพันธ์อายุน้อยลง ข้อมูล

จากสำนักระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ปี ๒๕๕๑

๒. ในการมีเพศสัมพันธ์กับแฟนและคูรัก มีการใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์และป้องกันการติดเชื้อโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่ไม่ถึงร้อยละ ๕๐ เช่น ในนักเรียนชาย ชั้น มัธยม ๕ และปวช. ปีที่ ๒ ใช้ถุงยางอนามัย ร้อยละ ๔๔.๑ และ ๔๔.๘ ตามลำดับ

๓. ร้อยละของแม่ตั้งครรภ์และคลอดบุตร อายุต่ำกว่า ๒๐ ปี (จากข้อมูลการแจ้งเกิดของสำนักทะเบียนราษฎร กระทรวงมหาดไทย: www.dopa.go.th) ในปี ๒๕๔๗, ๒๕๔๘, ๒๕๔๙, ๒๕๕๐ และ ๒๕๕๑ พบถึงร้อยละ ๑๓.๙๒, ๑๔.๓๒, ๑๔.๔๘, ๑๔.๙๓ และ ๑๕.๕๕ ตามลำดับ ทั้งนี้วัยรุ่นดังกล่าวควรอยู่ในสถานศึกษา แม่ที่คลอดอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี จึงขาดโอกาสในการศึกษา เพื่อการพัฒนาสู่ชีวิตการทำงานที่ได้ใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ เพราะต้องรับภาระการดูแลบุตรและการสร้างครอบครัว ทั้งฝ่ายชายและหญิง

๔. การตั้งครรภ์และคลอดบุตรในวัยรุ่นและเยาวชน ซึ่งยังไม่มีความพร้อมในการเลี้ยงดูบุตร ต้องไปประกอบอาชีพทั้ง ๒ ฝ่าย จึงจำเป็นต้องนำลูกไปให้ พ่อ แม่ ย่า ยาย ฯลฯ เลี้ยงดู บางรายต้องทิ้งลูก ซึ่งมีผลต่อความอบอุ่น การพัฒนาการของเด็ก และคุณภาพของเด็กที่จะเป็นอนาคตของชาติต่อไป

๕. การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ทารกคลอดก่อนกำหนด และทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักน้อยกว่าเกณฑ์

๖. การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตั้งครรภ์ของหญิงอายุน้อยกว่า ๒๐ ปี ในพื้นที่สาธารณสุขเขต ๒ จังหวัด พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ อุตรดิตถ์และตาก พบว่า ส่วนใหญ่ใช้วิธีการคุมกำเนิดไม่สม่ำเสมอ หรือไม่ได้ใช้วิธีการป้องกัน เนื่องจากขาดความรู้ มีความเข้าใจผิดเกี่ยวกับการร่วมเพศ คิดว่าร่วมเพศครั้งเดียวไม่ตั้งครรภ์ การใช้ถุงยางอนามัยขัดขวางความรู้สึกทางเพศ ไม่รู้ว่าตนเองจะมีโอกาสตั้งครรภ์เมื่อใด นอกจากนี้วัยรุ่นไม่กล้าไปขอรับบริการคุมกำเนิดเนื่องจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นเป็นเรื่องต้องปกปิด เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการมีทัศนคติไม่ดีต่อวัยรุ่น ในขณะที่การเข้าถึงบริการคุมกำเนิดที่มีประสิทธิภาพสำหรับวัยรุ่น ยังเป็นเรื่องที่วัยรุ่นต้องแสวงหาด้วยตนเองด้วยความรู้ที่ไม่ถูกต้อง

๗. ร้อยละ ๘๔.๖ ของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ส่งผลต่อการทำแท้ง จากการสำรวจใน ปี ๒๕๔๒ โดยกองอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย พบว่า ร้อยละ ๒๙.๓ ของการทำแท้ง มีอายุต่ำกว่า ๒๐ ปี

๘. การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ได้ป้องกัน ส่งผลให้อัตราป่วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นและเยาวชน(อายุ ๑๐ - ๒๔ ปี) มีแนวโน้มสูงขึ้น จาก ๒๓.๔๕ ต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๔๕ เป็น ๓๔.๘ ต่อประชากรแสนคน ในปี ๒๕๕๐ (รายงานระบาดวิทยา กรมควบคุมโรค ๒๕๕๐) รวมทั้งความเสี่ยงต่อการติดโรคเอดส์ด้วย

จึงเป็นความจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับเพศศึกษา เพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันในการอยู่ในสังคม และสถานการณ์ปัจจุบัน รู้และเกิดความตระหนักในการป้องกันการตั้งครรภ์และการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบและสิทธิของผู้หญิงในการป้องกันการตั้งครรภ์อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง ทั้งในระบบครอบครัว สังคม โรงเรียน การสาธารณสุข เพื่อแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นให้เป็นการตั้งครรภ์ที่อยู่ในภาวะพร้อมในทุกด้าน(<http://rh.anami.moph.go.th> :15 ก.ค. 2553)

การทำวิจัยครั้งนี้ จึงให้ความสนใจศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรโดยศึกษาจากนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านปัจจัยสนับสนุนต่างๆ

ตาราง 1 แสดงจำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่มารับบริการฝากครรภ์ที่สถานีอนามัยตำบลหนองกุดลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ในปีงบประมาณ 2553

หมู่ที่	มารดาอายุมากกว่า 20 ปี(คน)	มารดาอายุน้อยกว่า 20 ปี(คน)
4	1	1
5	1	1
6	3	2
18	4	2
22	3	2
รวม	12	8

ที่มา: แฟ้มข้อมูล ANC สถานีอนามัยหนองกุดลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

หมายเหตุ: ข้อมูลนี้เก็บเมื่อวันที่ 17 สิงหาคม 2553

จากข้อมูลในตาราง จะเห็นได้ว่าจำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีที่มารับบริการฝากครรภ์ที่สถานีอนามัยหนองกุดลา (ตั้งแต่ 1 มกราคม 2552 ถึง 17 สิงหาคม 2553) มีจำนวนทั้งหมด 8 คน จากจำนวนหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝากครรภ์ทั้งหมด 20 คน คิดอัตราหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปีที่มารับบริการฝากครรภ์ที่สถานีอนามัยตำบลหนองกุดลา มีถึงร้อยละ 40 ของหญิงตั้งครรภ์ที่มารับบริการฝากครรภ์ทั้งหมด ซึ่งถือว่าเป็นอัตราที่สูงมาก ส่งผลให้ต้องออกจากสถานศึกษา อีกทั้งยังส่งผลต่อเศรษฐกิจของครอบครัวเพราะส่วนใหญ่มีฐานะยากจน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมองเห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จำทำให้ความเข้าใจถึงปัญหา เพื่อให้ทราบถึงข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก สำหรับใช้เป็นแนวทางในการวางแผนให้ความรู้เรื่องการคุมกำเนิด และการแก้ปัญหาอันเกิดจากการขาดความรู้และมีทัศนคติไปในทางลบเกี่ยวกับการคุมกำเนิด

จุดมุ่งหมายของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาความรู้และทัศนคติในเรื่องการควบคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ.2553
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว กับความรู้เรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ.2553
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว กับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก พ.ศ.2553

สมมติฐานของการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความความสัมพันธ์กับความรู้ในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
2. ปัจจัยส่วนบุคคลมีความความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
3. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับความรู้ในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก
4. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมมีความสัมพันธ์กับทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

ขอบเขตของงานวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร
ศึกษาในกลุ่มนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2553 จำนวน 70 คน
2. ขอบเขตด้านกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ปีการศึกษา 2553 จำนวน 70 คน

ตาราง 2 ชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนหญิง

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
โรงเรียนบึงบอน	9 คน
โรงเรียนหนองกุงลา	26 คน
โรงเรียนหนองไผ่	15 คน
โรงเรียนหนองนา	10 คน
โรงเรียนหนองกรับ	4 คน
โรงเรียนหนองตะเคียน	1 คน
โรงเรียนหนองปลวก	3 คน
โรงเรียนบ้านใหม่คลองเจริญ	1 คน
โรงเรียนท่าไม้งาม	1 คน

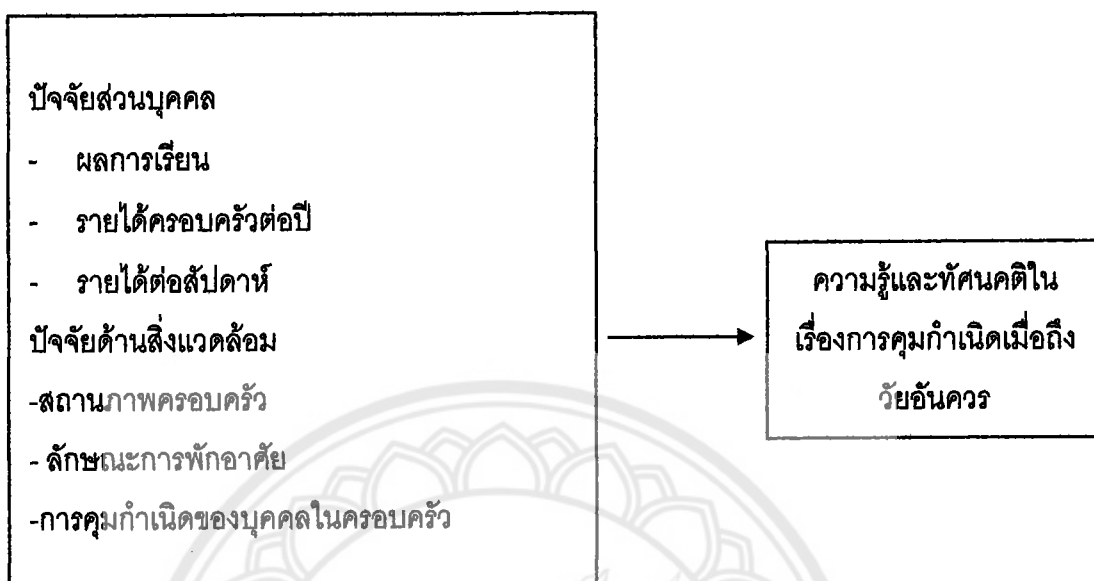
3.ขอบเขตด้านเวลา

ใช้เวลาในการเก็บข้อมูลในระหว่างเดือนกรกฎาคม – สิงหาคม พ.ศ. 2553

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากวิจัย

1. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนในการให้ความรู้ในการคุมกำเนิด
2. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ให้ไปในแนวทางที่ถูกต้องและเหมาะสม
3. เพื่อเป็นแนวทางให้ครูอาจารย์ในสถาบันการศึกษา ผู้ปกครอง รวมทั้งผู้ที่สนใจนำไปใช้เป็นพื้นฐานในการให้คำปรึกษา เพื่อปรับปรุงเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรและปรับเปลี่ยนทัศนคติที่ไม่เหมาะสมให้เป็นความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องรวมทั้งมีทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดที่เหมาะสม
4. เพื่อเป็นแนวทางสำหรับผู้สนใจในการศึกษาวิจัยในประเด็นการคุมกำเนิดของเยาวชนต่อไป

กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัยปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ความรู้** เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้างและวิธีแก้ไขปัญหา ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน "การแปล" ซึ่งหมายถึง ความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้น ๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง และ "การให้ความหมาย" ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ "คาดคะเน" หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้นประภาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างถึงในอักษร สวัสดิ์ 2542, 26) ความรู้ หมายถึง ความรู้ในเรื่องวิธีการคุมกำเนิด ประโยชน์ โทษ และผลข้างเคียงของการคุมกำเนิด

2. **ทัศนคติ** เป็นดัชนีชี้ว่า บุคคลนั้น คิดและรู้สึกอย่างไร กับคนรอบข้าง วัตถุหรือสิ่งแวดล้อม ตลอดจนสถานการณ์ต่าง ๆ โดย ทัศนคติ นั้นมีรากฐานมาจาก ความเชื่อที่อาจส่งผลถึง พฤติกรรม ในอนาคตได้ ทัศนคติ จึงเป็นเพียง ความพร้อม ที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้า และเป็น มิติของ การประเมิน เพื่อแสดงว่า ชอบหรือไม่ชอบ ต่อประเด็นหนึ่ง ๆ ซึ่งถือเป็น การสื่อสารภายในบุคคล (Interpersonal

Communication) ที่เป็นผลกระทบมาจาก การรับสาร อันจะมีผลต่อ พฤติกรรม ต่อไป โรเจอร์ (Roger , 1978 : 208 – 209 อ้างถึงใน สุรพงษ์ ไสธนะเสถียร , 2533 : 122)

3. **ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม** หมายถึง สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย การคุมกำเนิดของบุคคลใกล้ชิด

4. **ครอบครัว** หมายถึง กลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปมาเกี่ยวพันกันโดยการแต่งงานและสืบสายโลหิตได้แก่พ่อแม่ลูกอาจจะมีบุคคลอื่นที่เป็นญาติหรือมิใช่ญาติอาศัยอยู่ด้วยกัน แต่คนถือว่าเป็นสมาชิกของครอบครัว ทุกคนมีความสำคัญในอันที่จะสร้างให้ครอบครัวมีความสุขหรือความทุกข์เพราะการอยู่ร่วมกันย่อมมีการประพฤติปฏิบัติต่อกัน การที่ปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อครอบครัวที่สมบูรณ์ สมาชิกในครอบครัว จำเป็นต้องเรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนและของผู้อื่น

5. **ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน** หมายถึง เกรดเฉลี่ยเทอมล่าสุด

6. **รายได้ (ครอบครัว)** หมายถึง รายรับทั้งหมดที่ครอบครัวได้รับใน 1 ปี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิด ตามทัศนะของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อ.บางระกำ จ.พิษณุโลก ผู้ทำการวิจัยได้แยกเป็นหัวข้อเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องได้ดังต่อไปนี้

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการคุมกำเนิด
 - 1.1 ความหมายของการคุมกำเนิด
 - 1.2 วิธีของการคุมกำเนิด
2. ความรู้และทัศนคติ
 - 2.1 ความหมายของความรู้
 - 2.2 ความหมายของทัศนคติ
 - 2.3 แนวคิดและทฤษฎี
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการคุมกำเนิด

1.1 ความหมายของการคุมกำเนิด

คำว่า "การคุมกำเนิด" มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ฉวีวรรณ กาญจนหะลิกุล และเสนีย์ มะตากะกุล (2517: 53) ได้ให้ความหมายของการคุมกำเนิดว่า หมายถึง การชะลอการเกิดหรือยั้งระยะเวลาการมีบุตรให้ห่างออกไป ไม่ได้หมายถึงการผ่าตัดหรือทำหมันถาวร

สุพร เกิดสว่าง (2527: 2) ได้ให้ความหมายของการคุมกำเนิดว่า หมายถึง การป้องกันการปฏิสนธิ ซึ่งความหมายนี้เหมือนกับ จริยวัตร คมพยัคฆ์ และอุดม คมพยัคฆ์ (2525:101) ได้ให้ความหมายของการคุมกำเนิดว่า หมายถึงการป้องกันการปฏิสนธิ

เจดีย์ว บุญยงค์ (2528: 299-300) ได้ให้ความหมายของการคุมกำเนิดว่าหมายถึง วิธีการหลายอย่างที่คิดค้นขึ้นเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา เว้นระยะการมีบุตรชั่วคราวหรือหยุดการมีบุตร เมื่อคู่สมรสไม่ต้องการอีกต่อไป ซึ่งสามารถทำให้ครอบครัวมีความสุข ฐานะมั่นคงและทำให้การร่วมเพศมีชีวิตชีวาขึ้นมาได้ ทั้งนี้เนื่องจากไม่มีความกังวลว่าจะตั้งครรภ์ในขณะที่มีการร่วมประเวณี

กองอนามัยครอบครัว (2535: 29) ได้ให้ความหมายของการคุมกำเนิดว่า หมายถึงการป้องกันการปฏิสนธิ (Conception) หรือการป้องกันการตั้งครรภ์จากความหมายของนักวิชาการเหล่านี้ จึงสรุปได้ว่า การคุมกำเนิด หมายถึง การป้องกันการปฏิสนธิ หรือการป้องกันการตั้งครรภ์

1.2 วิธีของการคุมกำเนิด

ในปัจจุบันมีเครื่องมือคุมกำเนิดที่ทันสมัยที่ใช้ในการป้องกันการตั้งครรภ์ ซึ่งวิธีการคุมกำเนิดแบ่งออกได้เป็น 2 พวก (มยุรี งามทอง, 2534: 103) คือ

1.2.1) การคุมกำเนิดแบบชั่วคราว (Temporary or Reversible Contraception) การป้องกันการปฏิสนธิแบบชั่วคราว เป็นวิธีที่มีผลเฉพาะขณะที่ใช้ เมื่อเลิกใช้แล้วก็จะกลับตั้งครรภ์ได้ตามปกติ การคุมกำเนิดประเภทนี้ทำได้หลายวิธี ได้แก่

สำหรับฝ่ายชาย ฝ่ายชายอาจคุมกำเนิดโดยวิธีชั่วคราวได้ ดังต่อไปนี้

1. ถุงยางอนามัย เป็นอุปกรณ์คุมกำเนิดที่หาง่าย ราคาไม่แพง ใช้ง่าย ใช้แล้วทิ้งเลยไม่ต้องมีภาระในการล้างทำความสะอาด ถุงยางอนามัยทำด้วยยางบาง ๆ ใช้สำหรับสอดคลุมอวัยวะเพศชาย เมื่อต้องการมีความสัมพันธ์ทางเพศ จะป้องกันตัวอสุจิและน้ำอสุจิไม่ให้เข้าไปในช่องคลอดของสตรี (มยุรี งามทอง, 2534: 105)

สำหรับฝ่ายหญิง ฝ่ายหญิงอาจคุมกำเนิดโดยวิธีชั่วคราวได้ ได้แก่ การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด การฉีดยาคุมกำเนิด การฝังยาคุมกำเนิด การใส่ห่วงอนามัย การใช้ยาเม็ดสอดช่องคลอด การใช้ยาครีมสอดช่องคลอด และการใช้หมวกยางครอบปากมดลูก ดังต่อไปนี้

1. ยาเม็ดคุมกำเนิด เป็นวิธีที่สะดวกมาก ราคาถูก ได้ผลแน่นอน แต่ผู้ที่กินอาจมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน เวียนหัวได้ในบางราย วิธีการคือ กินครั้งละ 2 เม็ด ห่างกัน 12 ชั่วโมง เพียง 2 ครั้งเท่านั้น โดยต้องเริ่มกินยาภายใน 48 ชั่วโมงหลังร่วมเพศ (สมาคมวางแผนครอบครัวแห่งประเทศไทย, 2530: 115)

2. ยาฉีดคุมกำเนิด ยาฉีดคุมกำเนิดเป็นวิธีคุมกำเนิดแบบชั่วคราวที่ใช้เฉพาะสตรี มีตัวยาที่เป็นฮอร์โมนสังเคราะห์คล้ายกันกับที่ใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด จะช่วยป้องกันไม่ให้ไข่สุก มีผลในการป้องกันการตั้งครรภ์ ได้ผลดีและปลอดภัยโดยฉีดเข้ากล้ามเนื้อหรือสะโพกทุก 3 เดือน

3. การฝังยาคุมกำเนิด การฝังยาคุมกำเนิดเป็นยาประเภทเดียวกับยาฉีดคุมกำเนิด แต่จะฝังใต้ผิวหนังบริเวณท้อง แขน โดยการฉีดยาและใช้เครื่องมือพิเศษช่วยในการฝังเข้าไป ซึ่งเป็นการทำที่ง่ายมาก และสามารถคุมกำเนิดได้ครั้งละ 5 ปี

4. การใส่ห่วงอนามัย ห่วงอนามัยเหมาะสำหรับใช้กับสตรีที่มีบุตรแล้ว ผู้ที่ต้องการใส่ห่วงอนามัยต้องไปพบแพทย์หรือพยาบาลที่ได้รับการอบรมและฝึกการใส่ห่วงมาแล้ว แพทย์ต้องตรวจ

ร่างกายให้แน่ใจว่าผู้ต้องการใส่ห่วงมีสุขภาพดีแล้ว จึงใส่ห่วงอนามัยผ่านช่องคลอดเข้าไปในโพรงมดลูก ใช้เวลาทั้งสิ้นไม่เกิน 5 นาที ระยะเวลาที่เหมาะสมต่อการใส่ห่วงคือ กำลังมีประจำเดือนหรือประจำเดือนหมดใหม่ ๆ

5. ยาเม็ดสอดช่องคลอด ยาเม็ดสอดช่องคลอด คือ ยาที่ใช้สอดเข้าไปในช่องคลอด ซึ่งจะละลายและกระจายไปทั่วบริเวณช่องคลอด มีฤทธิ์เป็นตัวทำลายเชื้ออสุจิที่ฝ่ายชายหลั่งออกมาขณะมีเพศสัมพันธ์ ยาเม็ดสอดช่องคลอดมี 2 ชนิดคือ ชนิดที่สอดแล้วละลายเป็นน้ำหล่อลื่น และชนิดที่สอดแล้วละลายเป็นฟองฟูซึ่งที่เกิดขึ้นจะเป็นตัวปิดกั้นปากมดลูก ทำให้ตัวอสุจิไม่สามารถเข้าไปผสมกับไข่ของฝ่ายหญิงได้

6. ยาครีมสอดช่องคลอด คือ ยาที่สอดเข้าไปในช่องคลอดของฝ่ายหญิง เมื่อจะมีความสัมพันธ์ทางเพศ ตัวยาประกอบด้วยสารเคมี ซึ่งสามารถทำลายเชื้ออสุจิได้ และเป็นตัวป้องกันไม่ให้เชื้ออสุจิผ่านเข้าไปผสมกับไข่

7. หมวกยางครอบปากมดลูก หมวกยางครอบปากมดลูกเป็นแผ่นยางกลม ๆ ใช้สอดเข้าไปในช่องคลอดเพื่อครอบปากมดลูกไว้ในระหว่างที่มีความสัมพันธ์ทางเพศ เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์

1.2.2 การคุมกำเนิดแบบถาวร (Permanent Contraception) เป็นวิธีป้องกันการปฏิสนธิหรือการตั้งครรภ์แบบถาวรตลอดไปเมื่อไม่ต้องการมีบุตรอีกต่อไปแล้ว ได้แก่ การทำหมันชาย และการทำหมันหญิง ดังต่อไปนี้

1. การทำหมันชาย การทำหมันชายเป็นการคุมกำเนิดชนิดถาวรสำหรับผู้ชายที่มีบุตรเพียงพอแล้วได้ผลแน่นอน ทำง่าย สะดวก ปลอดภัย ใช้เวลาน้อย สามารถทำงานหนักได้ สมรรถภาพทางเพศและความรู้สึกทางเพศเหมือนเดิม

2. การทำหมันหญิง การทำหมันหญิง คือ การทำให้ท่อรังไข่หรือทางเดินของไข่ทั้งสองข้างตีบหรืออุดตันหรือขาดจากกัน ซึ่งอาจทำได้โดยการผูก ตัด อุด ด้วยสารเคมี ทำให้ไข่และอสุจิไม่สามารถพบกันและผสมกันได้ การตั้งครรภ์ก็จะไม่เกิดขึ้น

2. ความรู้และทัศนคติ

2.1 ความหมายของความรู้

คำว่า ความรู้ (Knowledge) นั้น ในทัศนะของฮอสเปอร์ (อ้างถึงในมานิช เวชพันธ์ 2532, 15-16) นับเป็นขั้นแรกของพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการจดจำ ซึ่งอาจจะโดยการนึกได้มองเห็น ได้ยิน หรือ ได้ฟัง ความรู้นี้ เป็นหนึ่งในขั้นตอนของการเรียนรู้ โดยประกอบไปด้วยคำจำกัดความหรือความหมาย ข้อเท็จจริง ทฤษฎี กฎ โครงสร้าง วิธีการแก้ไขปัญหา และมาตรฐานเป็นต้น ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า ความรู้เป็นเรื่องของการจำอะไรได้ ระลึกได้ โดยไม่จำเป็นต้องใช้ความคิดที่ซับซ้อนหรือ

ใช้ความสามารถของสมองมากนัก ด้วยเหตุนี้ การจำได้จึงถือว่าเป็น กระบวนการที่สำคัญในทางจิตวิทยา และเป็นขั้นตอนที่นำไปสู่พฤติกรรมที่ก่อให้เกิดความเข้าใจ การนำความรู้ไปใช้ในการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การประเมินผล ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ได้ใช้ความคิดและความสามารถทางสมองมากขึ้นเป็นลำดับ ส่วนความเข้าใจ (Comprehension) นั้น ฮอสเปอร์ ชี้ให้เห็นว่า เป็นขั้นตอนต่อมาจากความรู้ โดยเป็นขั้นตอนที่จะต้องใช้ความสามารถของสมองและทักษะในขั้นที่สูงขึ้น จนถึงระดับของการสื่อความหมาย ซึ่งอาจเป็นไปได้โดยการใช้ปากเปล่า ข้อเขียน ภาษา หรือการใช้สัญลักษณ์ โดยมักเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับข่าวสารต่าง ๆ แล้ว อาจจะโดยการฟัง การเห็น การได้ยิน หรือเขียน แล้วแสดงออกมาในรูปของการใช้ทักษะหรือการแปลความหมายต่าง ๆ เช่น การบรรยายข่าวสารที่ได้ยินมาโดยคำพูดของตนเอง หรือการแปลความหมายจากภาษาหนึ่งไปเป็นอีกภาษาหนึ่ง โดยคงความหมายเดิมเอาไว้ หรืออาจเป็นการแสดงความคิดเห็นหรือให้ข้อสรุปหรือการคาดคะเนก็ได้

ประกาเพ็ญ สุวรรณ (อ้างถึงในอักษร สวัสดิ์ 2542, 26) ได้ให้คำอธิบายว่า ความรู้ เป็นพฤติกรรมขั้นต้นที่ผู้เรียนรู้เพียงแต่เกิดความจำได้ โดยอาจจะเป็นการนึกได้หรือโดยการมองเห็น ได้ยิน จำได้ ความรู้ในขั้นนี้ได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับคำจำกัดความ ความหมาย ข้อเท็จจริง กฎเกณฑ์ โครงสร้าง และวิธีแก้ไขปัญหา ส่วนความเข้าใจอาจแสดงออกมาในรูปของทักษะด้าน "การแปล" ซึ่งหมายถึงความสามารถในการเขียนบรรยายเกี่ยวกับข่าวสารนั้น ๆ โดยใช้คำพูดของตนเอง และ "การให้ความหมาย" ที่แสดงออกมาในรูปของความคิดเห็นและข้อสรุป รวมถึงความสามารถในการ "คาดคะเน" หรือการคาดหมายว่าจะเกิดอะไรขึ้น

เบนจามิน บลูม (Benjamin S. Bloom อ้างถึงในอักษร สวัสดิ์ 2542, 26-28) ได้ให้ความหมายของ ความรู้ ว่าหมายถึง เรื่องที่เกี่ยวกับการระลึกถึงสิ่งเฉพาะ วิธีการและกระบวนการต่าง ๆ รวมถึงแบบกระสวนของโครงการวัตถุประสงค์ในด้านความรู้ โดยเน้นในเรื่องของกระบวนการทางจิตวิทยาของความจำ อันเป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการจัดระเบียบ โดยก่อนหน้านั้นในปี ค.ศ. 1965 บลูมและคณะ ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้หรือพุทธิพิสัย (cognitive domain) ของคน ว่าประกอบด้วยความรู้ตามระดับต่าง ๆ รวม 6 ระดับ ซึ่งอาจพิจารณาจากระดับความรู้ในขั้นต่ำไปสู่ระดับของความรู้ในระดับที่สูงขึ้นไป โดยบลูมและคณะ ได้แจกแจงรายละเอียดของแต่ละระดับไว้ดังนี้

1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยู่งยากซับซ้อนและมีความสัมพันธ์ระหว่างกัน

2. ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

3. การนำไปปรับใช้ (Application) เป็นความสามารถในการนำความรู้ (knowledge) ความเข้าใจหรือความคิดรวบยอด (comprehension) ในเรื่องใด ๆ ที่มีอยู่เดิม ไปแก้ไขปัญหาที่แปลกใหม่ของเรื่องนั้น โดยการใช้ความรู้ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวิธีการกับความคิดรวบยอดมาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งนั้น

4. การวิเคราะห์ (Analysis) เป็นความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ และการนำไปปรับใช้ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็นส่วนย่อย ที่มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสืบค้นความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ เพื่อดูว่าส่วนประกอบปลีกย่อยนั้นสามารถเข้ากันได้หรือไม่ อันจะช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง

5. การสังเคราะห์ (Synthesis) เป็นความสามารถในการรวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์จะมีลักษณะของการเป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

6. การประเมินผล (Evaluation) เป็นความสามารถในการตัดสินใจเกี่ยวกับความคิด ค่านิยม ผลงาน คำตอบ วิธีการและเนื้อหาสาระเพื่อวัตถุประสงค์บางอย่าง โดยมีการกำหนดเกณฑ์ (criteria) เป็นฐานในการพิจารณาตัดสินใจ การประเมินผล จัดได้ว่าเป็นขั้นตอนที่สูงสุดของพุทธิลักษณะ (characteristics of cognitive domain) ที่ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจ การนำไปปรับใช้ การวิเคราะห์และการสังเคราะห์เข้ามาพิจารณาประกอบกันเพื่อทำการประเมินผลสิ่งหนึ่งสิ่งใด

ความรู้คือ สิ่งที่มีมนุษย์สร้าง ผลิต ความคิด ความเชื่อ ความจริง ความหมาย โดยใช้ ข้อเท็จจริง ข้อคิดเห็น ตรรกะ แสดงผ่านภาษา เครื่องหมาย และสื่อต่าง ๆ โดยมีเป้าหมายและวัตถุประสงค์เป็นไปตามผู้สร้าง ผู้ผลิตจะให้ความหมาย

2.2 ความหมายของทัศนคติ

นักจิตวิทยาและนักการศึกษาได้ให้ความหมายของทัศนคติไว้ ดังนี้

เซฟเฟอร์ (Shaver, 1971: 168) กล่าวว่า ทัศนคติคือลักษณะทางจิตประเภทหนึ่งของบุคคลอันมีความโน้มเอียงหรือความรู้สึกที่จะตอบสนองไปในทางชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งหนึ่งหรือเป็นความคิดเห็นของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบรวม ทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมเฉพาะอย่าง

แทรนดิส (Traindis, 1971: 5) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความโน้มเอียงที่ฝังแน่นในความคิดและความรู้สึกในทางบวกหรือทางลบที่มีต่อสิ่งที่เกิดขึ้นโดยเฉพาะ ทัศนคติประกอบด้วยสิ่งที่สำคัญ 2 อย่าง คือ ความรู้ความเข้าใจและอารมณ์

ครูซ (Cruze, 1972: 187) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกเอนเอียงทางจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่คนเราได้รับและทัศนคติเป็นส่วนหนึ่งของบุคลิกภาพ

อนาสตาซี (Anastasi, 1976: 543) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ความโน้มเอียงที่แสดงออกมาว่าชอบหรือไม่ชอบสิ่งต่าง ๆ เช่น เชื้อชาติ ขนบธรรมเนียม ประเพณี และสถาบันต่าง ๆ

เลอฟรอนซีส์ (Lefrancios, 1983: 517) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความโน้มเอียงที่เด่นชัดและต่อเนื่องในการมีปฏิกิริยาตอบโต้ในทางใดทางหนึ่ง ซึ่งมีผลทั้งด้านบวกและด้านลบและก่อให้เกิดแรงจูงใจที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา

เชดคักดี โฆวาสินธุ์ (2520: 38) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้และประสบการณ์ เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองสิ่งเร้านั้นในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง อาจจะเป็นในทางคัดค้านหรือสนับสนุนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการอบรม การเรียนรู้ ระเบียบวิธีทางสังคมซึ่งทัศนคตินี้จะแสดงออกหรือปรากฏให้เห็นชัดขึ้นในกรณีที่สิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าทางสังคม

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์ (2534: 88) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกนึกคิดของบุคคลในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ซึ่งจะแสดงออกให้เห็นจากคำพูดหรือพฤติกรรม คนแต่ละคนมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งมาน้อยแตกต่างกัน

ติน ปรัชญาพฤทธิ (2538: 29) ให้ความหมายไว้ว่า ทัศนคติคือแนวโน้มที่บุคคลได้รับมาหรือเรียนรู้มา และกลายเป็นแบบอย่างของพฤติกรรมที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

สุรีย์ สุเมธินฤมิตร (ม.ป.ป.: 16-17) กล่าวว่า ทัศนคติคือความพร้อมของวิถีทางที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งที่จะโต้ตอบเมื่อมีสิ่งเร้า โดยสังเกตได้จากแนวโน้มที่จะแสดงความรู้สึกและการตีความหมายจากสถานการณ์หนึ่ง ๆ โดยเฉพาะ ทัศนคติจำแนกออกได้ 2 ประเภท คือ

1. ทักษะคิดในทางสร้างสรรค์ อันหมายถึงทักษะคิดที่มีแนวโน้มไปในทางเสริมสร้างสิ่งที่ดีงาม และทำให้ความสนับสนุน

2. ทักษะคิดในทางต่อต้าน อันหมายถึงทักษะคิดที่มีแนวโน้มไปในทางขัดแย้ง มุ่งร้าย ชัดขวาง หรือเป็นไปในทางทำลาย

จากความหมายของทักษะคิดที่กล่าวมาแล้วพอสรุปได้ว่า ทักษะคิด หมายถึง ความโน้มเอียงของบุคคลอัน เกิดจากการเรียนรู้และประสบการณ์ที่จะตอบสนองต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ซึ่งอาจเป็นบุคคล วัตถุ เหตุการณ์ ในลักษณะที่สนับสนุนหรือคัดค้าน ทักษะคิดเป็นสิ่งที่ไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่สามารถสรุปหาพิง ได้จากพฤติกรรมที่แสดงออกที่มีความคงที่

2.3 แนวคิดและทฤษฎี

2.3.1 ทฤษฎีของทักษะคิด

นักวิชาการศึกษาและนักจิตวิทยาได้แบ่งทฤษฎีทักษะคิดออกเป็น 4 ทฤษฎีใหญ่ ๆ คือ

(ธีระพร อูวรรณโณ, 2533: 480-495)

1. ทฤษฎีการกระทำด้วยเหตุผล (A Theory of Reasoned Action) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า มนุษย์เป็นผู้มีเหตุผลและใช้ข้อมูลที่ตนมีอย่างเป็นระบบ และมนุษย์พิจารณาผลที่อาจเกิดจากการกระทำของตนก่อนการตัดสินใจลงมือทำหรือไม่ทำพฤติกรรม

สาระสำคัญของทฤษฎีนี้โดยสังเขป

1.1 พฤติกรรมส่วนมากของบุคคลอยู่ภายใต้การควบคุมโดยทักษะคิดเชิงพฤติกรรม (Behavioral Intention) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า "ทักษะคิด" ของเขาที่จะทำหรือไม่ทำพฤติกรรมนั้น

1.2 เจตนาเชิงพฤติกรรมได้รับอิทธิพลมาจากตัวกำหนด 2 ตัว ได้แก่

1.2.1 ทักษะคิดต่อพฤติกรรม เป็นการประเมินทางบวกหรือทางลบของบุคคลต่อการที่เขาทำพฤติกรรมนั้น

1.2.2 การคล้อยตามกลุ่มอ้างอิง เป็นการประมาณของบุคคลว่าตนจะมีการคล้อยตามกลุ่มอ้างอิงมากน้อยเพียงไร กลุ่มอ้างอิงหมายถึงบุคคลหรือกลุ่มคนที่มีความสำคัญต่อตัวเขา เช่น กลุ่มอ้างอิงของนักเรียนอาจจะเป็นพ่อแม่ พี่น้อง ครู เป็นต้น

2. ทฤษฎีความไม่คล้องจองของปัญญา (Cognitive Dissonance Theory) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า บุคคลมีแรงจูงใจหรือแรงขับที่จะพยายามสร้างความกลมกลืน ความคงเส้นคงวาหรือความสอดคล้องภายในระหว่างส่วนของปัญญาส่วนต่าง ๆ

สาระสำคัญของทฤษฎีนี้โดยสังเขป

2.1 การเกิดความไม่คลั่งจองเป็นสภาวะที่บุคคลมีความรู้สึกไม่สบายใจ จะจงใจให้เขาพยายามลดความไม่คลั่งจองและแสวงหาความคลั่งจอง

2.2 เมื่อเกิดความไม่คลั่งจองขึ้น นอกจากบุคคลจะพยายามลดความไม่คลั่งจองลงไปแล้ว เขาก็จะพยายามหลีกเลี่ยงสถานการณ์หรือข่าวสารที่จะเกิดความไม่คลั่งจองเพิ่มมากขึ้น

ความมากน้อยของความไม่คลั่งจองขึ้นอยู่กับส่วนสำคัญของส่วนของปัญญาที่เกี่ยวข้อง และพลังของแรงผลักดันให้ลดความไม่คลั่งจองขึ้นอยู่กับความมากน้อยของความไม่คลั่งจอง ถ้าหากส่วนของปัญญาที่ไม่คลั่งจองกันมีความสำคัญสำหรับบุคคลเพียงใด เขาก็จะมีความไม่คลั่งจองมากเพียงนั้น และยิ่งมีความไม่คลั่งจองมากเพียงไร แรงผลักดัน แรงจูงใจหรือแรงขับให้เขาลดความไม่คลั่งจองจะมีมากเพียงนั้น

3. ทฤษฎีการรับรู้ตนเอง (Self - perception Theory) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่ามนุษย์สามารถรู้ทัศนคติ อารมณ์ และสภาวะภายในอื่น ๆ ของเขาส่วนหนึ่งจากการอนุมานจากการสังเกตพฤติกรรมภายนอกของเขาเองหรือสภาพการณ์ที่พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้น และหากสิ่งบ่งชี้ภายในไม่หนักแน่น กำกวม หรือตีความไม่ได้ บุคคลอาจอาศัยข้อมูลจากสิ่งชี้แนะภายนอกมาอนุมานสภาวะภายในของตน เหมือนกับที่ผู้สังเกตภายในอาศัยข้อมูลจากสิ่งชี้แนะภายนอกเพื่ออนุมานสภาวะภายในของผู้แสดงพฤติกรรม

สาเหตุที่ต้องมีการอนุมานทัศนคติ อารมณ์ และสภาวะภายในอื่น ๆ ของมนุษย์ส่วนหนึ่งมาจากการสังเกตพฤติกรรมภายนอกของเขาเองหรือจากสถานการณ์ที่พฤติกรรมนั้นเกิดขึ้น และส่วนหนึ่งเป็นเพราะผู้ใหญ่สอนการอนุมานให้กับเด็กอย่างนั้นมาตั้งแต่เด็ก เช่น พ่อแม่สังเกตลูก ซึ่งอายุเพียง 3 ขวบกว่า เมื่อป้อนส้มเขียวหวานให้ลูก ลูกรับประทานโดยไม่อิดเอื้อนเลย แต่เมื่อใดที่ป้อนตับหมูให้ลูก เพียงแต่ลูกเห็นเข้าก็เบือนหน้าหนีและบางครั้งก็ยังใช้มือปิดมือนี เนื่องจากลูกอายุ 3 ขวบ พ่อแม่จะถามว่าชอบส้มไซ้ไหม ไม่ชอบตับหมูไซ้ไหม ก็คงไม่ได้รับคำตอบอะไรที่เป็นสาระได้ พ่อแม่ก็อนุมานเอาเองว่าลูกของตนชอบส้มและไม่ชอบตับหมู

ส่วนประเด็นที่ว่าหากสิ่งบ่งชี้ภายในไม่หนักแน่น กำกวม หรือตีความไม่ได้ บุคคลจะอาศัยข้อมูลจากสิ่งชี้แนะภายนอกมาอนุมานสภาวะภายในของตนนั้น จากการสังเกตเด็กเล็กหลายคนพบว่าเด็กจะอนุมานความรู้สึกของตนจากปฏิกิริยาของผู้ใหญ่ เช่น เมื่อเด็กหกล้มหัวเข่าถลอก เด็กก็จะเขยหน้ามองผู้ใหญ่ว่าจะมีปฏิกิริยาอย่างไร หากผู้ใหญ่หัวเราะ เด็กก็จะหัวเราะตามไปด้วย แต่หากผู้ใหญ่รีบเข้าไปหาเด็กพร้อมกับถามว่า “เจ็บไหมลูก” เด็กก็มักจะร้องไห้เป็นการตอบสนอง

4. ทฤษฎีปฏิกิริยาทางจิต (Psychological Reactance Theory) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่าบุคคลใดบุคคลหนึ่งจะมีกลุ่มพฤติกรรมที่เขาสามารถแสดงได้ในขณะนั้น หรือทำได้ในเวลาหนึ่งในอนาคต กลุ่มพฤติกรรมนี้อาจจะเรียกว่า "พฤติกรรมเสรี" ซึ่งโดยทั่วไปหมายถึงพฤติกรรมเฉพาะเจาะจงของการกระทำที่เป็นไปได้เท่านั้น บุคคลจะต้องมีความสามารถทางร่างกายและจิตใจที่จะทำพฤติกรรมนั้นได้ และเขาอาจจะเรียนรู้มาจากประสบการณ์ โดยจาริตประเพณี

การที่ทฤษฎีปฏิกิริยาทางจิตเน้นความเป็นอัตนัยของเสรีภาพนี้ ทำให้มีข้อคิดในเชิงทฤษฎี 2 ข้อ คือ

4.1 การเน้นความเป็นอัตนัยของเสรีภาพ เป็นการชี้แนะว่าบุคคลแต่ละคนอาจจะมีเสรีภาพต่างกันได้มาก ขึ้นอยู่กับแต่ละคนเชื่อว่าสิ่งใดเป็นเสรีภาพสำหรับตน ทฤษฎีเพียงแต่ระบุว่าคนทุกคนมีพฤติกรรมเสรีของตนเอง แต่ถ้าจะบอกว่าใครมีพฤติกรรมใดเป็นพฤติกรรมเสรีจะต้องพิจารณาบุคคลนั้นในสถานการณ์ที่เฉพาะของเขา โดยนัยนี้การไปคาดคะเนเกี่ยวกับเสรีภาพของผู้อื่นอาจจะเกิดความคลาดเคลื่อนได้

4.2 การเน้นความเป็นอัตนัยของเสรีภาพอาจจะก่อให้เกิดความคิดที่เหมือนจะขัดแย้งกันเองได้ เช่น หากเด็กไม่ได้มีความเชื่อว่าการนอนดึกเป็นเสรีภาพสำหรับตน การที่แม่จะบอกให้ลูกเข้านอนเมื่อถึงเวลาอันควร ก็จะไม่ทำให้ลูกเกิดปฏิกิริยาทางจิตหรือมีพฤติกรรมต่อต้านคำสั่งของแม่ การต่อต้านการควบคุมจากภายนอกจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อบุคคลรับรู้ว่าการควบคุมนั้นมาละเมิดเสรีภาพของเขา ทฤษฎีปฏิกิริยาทางจิตไม่ได้เสนอว่าผู้คนมีแรงจูงใจจะต่อต้านการควบคุมพฤติกรรมของเขาเสมอ แต่พยายามระบุเงื่อนไขที่การต่อต้านเหล่านี้มีแนวโน้มจะเกิดขึ้น

สรชัย พิศาลบุตร (2528: 150-152) ได้สรุปทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติของนักการศึกษาและนักจิตวิทยาไว้หลายท่าน และกล่าววาทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติที่ยอมรับและนิยมใช้กันในปัจจุบันมี 2 ทฤษฎี ได้แก่

1. ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติที่มีหลายส่วนประกอบ (Multi-Component View of Attitude) ทฤษฎีนี้เชื่อว่า ทัศนคติประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

1.1 ความรู้ความคิด (Cognition) หมายถึง ทัศนคติหรือความเชื่อ (Opinion of Belief) ที่บุคคลหนึ่งมีต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

1.2 ความรู้สึกหรืออารมณ์ (Affect) หมายถึง ความรู้สึกหรือการประเมินค่า (Feeling or Evaluation) ของบุคคลหนึ่งที่มีต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

1.3 ความตั้งใจในการกระทำ (Conation) หมายถึง เจตนาต่าง ๆ ทั้งทางด้านพฤติกรรมและด้านการกระทำ (Behavioral Intention or Action Intention) ที่บุคคลแต่ละคนมีอยู่และเป็นแนวทางที่จะใช้ปฏิบัติสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งอื่นหรือสถานการณ์อื่น

นักการศึกษาและนักจิตวิทยาที่ยอมรับในทฤษฎีนี้เชื่อว่า เพียงสิ่งเดียวในหลาย ๆ สิ่งที่จะมีผลต่อทัศนคติของบุคคลให้มีต่อบุคคลอื่นหรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งนั้นจะไม่มีอิทธิพลเพียงพอต่อทัศนคติ แต่จะต้องประกอบด้วยความสำเร็จทั้งหมดที่มีผลต่อทัศนคตินั้น ๆ และทัศนคติจะไม่มีอิทธิพลใด ๆ กับเจตนาของแต่ละบุคคล แต่เจตนาของแต่ละบุคคลจะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมหรือการกระทำของบุคคลนั้นต่อบุคคลอื่น ถ้าไม่มีสิ่งกีดขวาง

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับทัศนคติที่มีส่วนประกอบเดียว (Uni-Component View of Attitude) ทฤษฎีนี้มีความเชื่อว่า ความรู้สึกหรืออารมณ์ของบุคคลนั้น ๆ เพียงอย่างเดียวที่ควรจะเป็นทัศนคติของบุคคล ส่วนความรู้ ความคิดหรือความตั้งใจในการกระทำนั้นไม่มีส่วนเกี่ยวข้องด้วย

2.3.2 แนวความคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความรู้ ทัศนคติ และพฤติกรรม (KAP)

ทฤษฎีนี้ เป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวแปร 3 ตัว คือ ความรู้ (Knowledge) ทัศนคติ (Attitude) และการยอมรับปฏิบัติ (Practice) ของผู้รับสารอันอาจมีผลกระทบต่อดังคมต่อไป จากการรับสารนั้น ๆ การเปลี่ยนแปลงทั้งสามประเภทนี้ จะเกิดขึ้น ในลักษณะต่อเนื่อง กล่าวคือ เมื่อผู้รับสารได้รับสารก็จะทำให้เกิดความรู้ เมื่อเกิดความรู้ขึ้น ก็จะไปมีผลทำให้เกิด ทัศนคติ และขั้นสุดท้าย คือ การก่อให้เกิดการกระทำ ทฤษฎีนี้อธิบาย การสื่อสาร หรือ สื่อมวลชน ว่าเป็นตัวแปรต้นที่สามารถ เป็นตัวนำการพัฒนาเข้าไปสู่ชุมชนได้ ด้วยการอาศัย KAP เป็นตัวแปรตาม ในการวัดความสำเร็จของ การสื่อสารเพื่อการพัฒนา (สุรพงษ์ ไชยชนะเสถียร, 2533 : 118) จะเห็นได้ว่า สื่อมวลชนมีบทบาทสำคัญใน การนำข่าวสารต่าง ๆ ไปเผยแพร่เพื่อให้ประชาชนในสังคมได้รับทราบ ว่า ขณะนี้ในสังคมมีปัญหาอะไร เมื่อประชาชนได้รับทราบ ข่าวสารนั้น ๆ ย่อมก่อให้เกิด ทัศนคติ และเกิดพฤติกรรมต่อไป ซึ่งมีลักษณะสัมพันธ์ กันเป็นลูกโซ่เป็นที่ยอมรับกันว่า การสื่อสารมีบทบาทสำคัญ ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้บรรลุผลสำเร็จ ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ การที่คนเดินเท้ามีพฤติกรรมการปฏิบัติตาม กฎจราจรได้ ก็ต้องอาศัย การสื่อสาร เป็นเครื่องมืออันสำคัญใน การเพิ่มพูนความรู้ สร้าง ทัศนคติ ที่ดีและเกิด การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ไปในทางที่เหมาะสม โดยผ่านสื่อชนิดต่าง ๆ ไปยังประชาชน กลุ่มเป้าหมาย ซึ่งต้องประกอบด้วย (สุรพงษ์ ไชยชนะเสถียร, 2533 : 120-121)

3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สภาวิชาการคุมกำเนิดแห่งภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกประจำประเทศไทย (2552) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติการมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดในวัยรุ่นหญิงและชายใน 15 ประเทศทุกทวีปทั่วโลก พบว่า กลุ่มตัวอย่างเฉลี่ยร้อยละ 31 ไม่มีการปรึกษาเรื่องการคุมกำเนิดก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก โดยเฉพาะประเทศไทยมีอัตราสูงถึงร้อยละ 41 และร้อยละ 24 มีเพศสัมพันธ์กับคู่นอนใหม่โดยไม่ป้องกันและคุมกำเนิดเลย สาเหตุที่กลุ่มตัวอย่างมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน ส่วนใหญ่ไม่เตรียมอุปกรณ์ มีอัตราร้อยละ 31 รองลงมาคือ ลืม ร้อยละ 12 ตนเองไม่ชอบป้องกัน ร้อยละ 12 คู่นอนไม่ชอบป้องกัน ร้อยละ 12 และเมา ร้อยละ 11 สำหรับประเด็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจเรื่องการคุมกำเนิด พบว่า กลุ่มตัวอย่างยังมีความเข้าใจเรื่องการป้องกันและการคุมกำเนิดที่ไม่ถูกต้อง โดยพบว่าร้อยละ 36 ใช้วิธีหลังข้างนอก ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่าวิธีนี้มีประสิทธิภาพในการคุมกำเนิดเพียงแค่ 70% ทำให้ความเสี่ยงในการตั้งครรภ์ยังอยู่ในระดับที่สูง และที่น่าสนใจคือวัยรุ่นใน 15 ประเทศมักจะปรึกษาเรื่องการคุมกำเนิดกับคู่นอนและเพื่อนมากที่สุด โดยมีสาเหตุหลักมาจากอายไม่กล้าเข้าไปปรึกษา

สภาวิชาการคุมกำเนิดแห่งภาคพื้นเอเชียแปซิฟิกประจำประเทศไทย (2552) ได้ทำการสำรวจพบว่าผู้หญิงกว่า 123 ล้านคนทั่วโลก มีเพศสัมพันธ์โดยไม่คุมกำเนิด ในแต่ละปีมีผู้หญิงกว่า 46 ล้านคนทำแท้ง และในจำนวนดังกล่าวประมาณ 27 ล้านคนอยู่ในทวีปเอเชียโดย 78,000 ของผู้หญิงเหล่านี้ต้องเสียชีวิตลง เนื่องจากภาวะแทรกซ้อนจากการทำแท้งที่ไม่ปลอดภัย

จากผลการสำรวจทัศนคติ "การมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิด" ในวัยรุ่นอายุระหว่าง 15-24 ปี ชาย 1,610 คน หญิง 1,620 คน จำนวนทั้งสิ้น 3,230 คนจากทวีปอเมริกา ยุโรปและเอเชียแปซิฟิก 15 ประเทศ ระหว่างเดือน ก.ค.-ส.ค. 2552 โดย Taylor Nelson Sofres (TNS) พบว่า วัยรุ่นยุโรปมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุเฉลี่ย 16 ปี ส่วนในสหรัฐและทวีปเอเชีย-แปซิฟิกเฉลี่ย 17 ปี ร้อยละ 31 ไม่มีการปรึกษาเรื่องการคุมกำเนิดก่อนมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก โดยเฉพาะในประเทศ ตุรกี จีน สิงคโปร์ เกาหลีใต้ และไทยนั้นมีอัตราเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 40 ร้อยละ 36 ไม่เข้าใจเรื่องการคุมกำเนิดที่ถูกต้อง วัยรุ่นใน 15 ประเทศเชื่อว่าข้อมูลเกี่ยวกับการป้องกันและการคุมกำเนิดที่ได้จากแพทย์ และแม่มีความน่าเชื่อถือมากที่สุด แต่อายุที่จะปรึกษาจึงหันไปปรึกษาเรื่องนี้กับคู่นอนและเพื่อนมากกว่า และที่น่าตกใจคือ ร้อยละ 32 ยอมรับว่ามีเพื่อนสนิทหรือคนในครอบครัวเผชิญกับภาวะตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข สภาวิชาการคุมกำเนิดแห่งภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริษัท ไบเออร์ เซริง ฟาร์มา ประเทศไทย ร่วมกับสวนดุสิตโพล มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต (มสด.) (2551) ได้ทำการสำรวจเกี่ยวกับ ผลสำรวจความคิดเห็นของ "กลุ่มผู้หญิงที่อยู่ในวัยเรียน" จำนวน 1,031 คน เกี่ยวกับทัศนคติต่อการคุมกำเนิด

พบว่าเด็กคิดว่าการคุมกำเนิดเป็นสิ่งที่ผู้หญิงควรมีความระมัดระวังมากกว่าผู้ชาย ร้อยละ 85.75 ไม่รู้จักยาคุมฉุกเฉินและไม่ทราบวิธีการใช้ที่ถูกต้องร้อยละ 71.49 ไม่ทราบถึงอันตรายจากการใช้ยาคุมฉุกเฉิน ร้อยละ 50.83

ผลสำรวจความคิดเห็นของ "กลุ่มผู้หญิงที่อยู่ในวัยเรียน" ในเขตกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 1,031 คน ระหว่างวันที่ 21 มิถุนายน-10 กรกฎาคม 2551 ในงานแถลงข่าวเปิดตัวโครงการ "รักนี้...คุมได้" ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่าง "สวนดุสิตโพล" มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข สภาวิชาการคุมกำเนิดแห่งภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก วิทยาลัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และบริษัท ไบเออร์ เซริง ฟาร์มา ประเทศไทย ซึ่งเป็นผลสำรวจที่สะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติของ "วัยรุ่น" กับ "เซ็กซ์" ในยุคปัจจุบัน (2551) ทำการศึกษาเรื่องทัศนคติต่อการคุมกำเนิด วัยรุ่นหญิงคิดว่าการคุมกำเนิดเป็นสิ่งที่ผู้หญิงควรมีความระมัดระวังมากกว่าผู้ชาย ร้อยละ 85.75 โดยส่วนใหญ่มีความสนใจที่จะศึกษา และเรียนรู้เรื่องการคุมกำเนิด ร้อยละ 68.77 แต่ส่วนใหญ่ยังไม่รู้จักยาคุมฉุกเฉิน และไม่ทราบวิธีการใช้ที่ถูกต้อง ถึงร้อยละ 71.49 และไม่ทราบถึงอันตรายจากการใช้ยาคุมฉุกเฉิน ถึงร้อยละ 50.83

งานวิจัยเรื่อง "การละเมิดสิทธิการเจริญพันธุ์ในวัยรุ่นหญิง" จากคณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า วัยรุ่นหญิงอายุ 13-22 ปี ร้อยละ 84 ตั้งครรภ์โดยไม่พร้อม ส่วนผู้หญิงช่วงอายุ 19-22 ปี เคยตั้งครรภ์มากถึงร้อยละ 25 รองลงมาคือกลุ่มอายุระหว่าง 13-15 ปี ร้อยละ 23 วัยรุ่นบางคนใช้ยาคุมกำเนิดฉุกเฉินมากกว่า 30 ครั้ง วัยรุ่นหญิงร้อยละ 53 ตัดสินใจทำแท้งเกือบสองดคล้องกับข้อมูลกรมการปกครองที่ระบุว่าปี 2551 ที่พบว่ามีทารกคลอดทั้งหมด 7.9 แสนคน เป็นทารกที่คลอดจากแม่อายุต่ำกว่า 20 ปี สูงมากถึง 9.6 หมื่นคน คิดเป็นร้อยละ 12 จากแม่ที่มาคลอดบุตรทั่วประเทศ (<http://thainews.prd.go.th,2551>)

งานวิจัยจากประเทศสหรัฐอเมริกาตีพิมพ์ในวารสาร Best Practice & Research : Clinical Obstetrics and Gynecology 2006;20:1-16 เรื่อง Improving access to contraceptive worldwide มีคำตอบว่าผู้หญิงไม่สามารถคุมกำเนิดได้ทันท่วงที จากอุปสรรคการเข้าถึงการคุมกำเนิดซึ่งส่วนใหญ่เป็นปัญหาการบริการทางการแพทย์" ผู้ทำวิจัยชิ้นนี้ยังสรุปว่า "การบริการวางแผนครอบครัวจะต้องเพียงพอต่อความต้องการของผู้หญิงทั่วโลก และผู้หญิงควรได้รับการบริการวิธีการคุมกำเนิดที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพเป็นอันดับแรก"

ศิรินาถ ป้อมวงศ์. (2537) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาเจตคติทางเพศและพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ในเขตศึกษา 7 ผลการวิจัยพบว่า 1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่ 5 ในเขตศึกษา 7 มีเจตคติทางเพศค่อนข้างบวกในด้านความพึงพอใจในเรื่องเพศ ความรู้สึกทางเพศ

ความประหม่าทางเพศ ความอยากรู้ อยากเห็นทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน รักร่วมเพศ ความเหมาะสมในการแสดงออกและการเผยแพร่ในเรื่องเพศ ความรู้สึกผิดในเรื่องเพศ สุขอนามัยในเรื่องเพศ และมีเจตคติในเรื่องเพศบวกและลบเท่า ๆ กัน ในด้านการคุมกำเนิดและการทำแท้ง 2. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีเจตคติทางเพศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านความพึงพอใจในเรื่องเพศ ความรู้สึกทางเพศ ความอยากรู้ อยากเห็นทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน รักร่วมเพศ ความเหมาะสมในการแสดงออกและการเผยแพร่ในเรื่องเพศ ความรู้สึกผิดในเรื่องเพศ การคุมกำเนิดและการทำแท้ง และสุขอนามัยในเรื่องเพศ 3. นักเรียนที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลและนักเรียนที่มีภูมิลำเนานอกเขตเทศบาลมีเจตคติทางเพศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านรักร่วมเพศ และสุขอนามัยในเรื่องเพศ 4. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างมีเหตุผลและนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเข้มงวดกวดขัน มีเจตคติทางเพศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านความอยากรู้ อยากเห็นทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ความเหมาะสมในการแสดงออกและการเผยแพร่ในเรื่องเพศ การคุมกำเนิด และการทำแท้ง นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูอย่างมีเหตุผลและนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีเจตคติทางเพศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านความเหมาะสมในการแสดงออกและการเผยแพร่ในเรื่องเพศ และความรู้สึกผิดในเรื่องเพศ นักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูอย่างเข้มงวดกวดขันและนักเรียนที่ได้รับการเลี้ยงดูแบบปล่อยปละละเลย มีเจตคติทางเพศต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในด้านความรู้สึกทางเพศ ความอยากรู้ อยากลองทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน ความเหมาะสมในการแสดงออกและการเผยแพร่ในเรื่องเพศ ความรู้สึกผิดในเรื่องเพศ และการคุมกำเนิดและการทำแท้ง 5. นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นักเรียนที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลและนักเรียนที่มีภูมิลำเนาในเขตเทศบาลมีพฤติกรรมทางเพศไม่แตกต่างกัน 7. นักเรียนที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดู ที่แตกต่างกันมีพฤติกรรมทางเพศแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความรู้ที่เกี่ยวกับการคุมกำเนิด พบว่าสตรีเกือบทั้งหมดเคยได้ยินเกี่ยวกับการคุมกำเนิดมาแล้ว ได้แก่ ยาเม็ดคุมกำเนิด รองลงมาคือ ยาฉีดคุมกำเนิด ห่วงอนามัยและถุงยางอนามัย โดยเพื่อนจะเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญที่สุด รองลงมาคือ แพทย์ พยาบาล หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ส่วนการใช้วิธีการคุมกำเนิดนั้น พบว่า ผู้ที่ใช้วิธีคุมกำเนิด 168 รายนั้นมีการการใช้อย่างสม่ำเสมอ ร้อยละ 48.8 และบางรายได้มีการเลิกใช้ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ ส่วนใหญ่กลุ่มที่มีการใช้อย่างไม่สม่ำเสมอ จะตั้งครรภ์จากความล้มเหลวของวิธีคุมกำเนิด เช่น เกิดภาวะแทรกซ้อนของวิธีคุมกำเนิดที่ใช้มาก่อน การลืมกินยา บางรายกินยาเม็ดแรกช้ากว่าวันที่ 5 - 7 ของรอบประจำเดือนหรือห้วงหลุด หรือในรายที่ทำหมันชายแล้ว

มีการร่วมเพศในระยะเวลาที่น้ำกามยังไม่หมดเชื้ออสุจิ เป็นต้น (สุวชัย อินทรประเสริฐ, งามนิทย์ รัตนานุกูล และศุภชัย แสงรัตนกุล, 2533)

ในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการคุมกำเนิดในรอบ 10 ปี (พ.ศ. 2510 - 2520) พบว่าตลอดระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา การคุมกำเนิดได้ซึมซับเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของร่างกายผู้หญิงทั้งในกรุงเทพและต่างจังหวัด และเป็นการยากที่จะประเมินว่า เป็นเพราะประสิทธิภาพของการดำเนินโครงการการวางแผนครอบครัวหรือเป็นเพราะการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม ที่มีผลต่อการลดจำนวนบุตรลง อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิจัยมิได้หยุดนิ่งเฉพาะผู้หญิงในกรุงเทพเท่านั้น การวิจัยและการปฏิบัติงานการวางแผนครอบครัวได้แพร่กระจายทั้งแนวคิดและเทคนิควิธีไปในภาคเหนือทั้ง 17 จังหวัด โดยผสมผสานกับงานอนามัยแม่และเด็ก (สุนทร ทองคง , 2551 อ้างถึงใน มัลลิกา มัติโก และคณะ , 2540)

เพ็ญศรี ปิยะรัตน์(2518)พบว่าสตรีในวัยเจริญพันธุ์อายุระหว่าง 15 - 45 ปี จำนวน 215 คนที่เรียน ที่มีการศึกษาสูงกว่าประถมปีที่ 4 สตรีที่ทำงานบ้าน สตรีในวัยกลางคน(อายุระหว่าง 25 - 34 ปี) และสตรีที่มีบุตร 1 - 3 คน จะมีความรู้ มีความเห็นด้วยและใช้วิธีการคุมกำเนิดสูงกว่าสตรีที่มีการศึกษาประถมปีที่ 4 หรือต่ำกว่า ทั้งนี้สตรีที่มีการศึกษาสูงนี้ ถ้าได้อ่านหนังสือพิมพ์ด้วยแล้วก็จะทำให้อัตราส่วนของความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติสูงขึ้นอีกด้วย สำหรับการไปรับบริการที่ศูนย์บริการสาธารณสุขนั้น พบว่า สตรีที่ไปรับบริการจะมีความรู้และเห็นด้วยกับการวางแผนครอบครัวสูงกว่าสตรีที่ไม่ได้รับบริการ และสตรีที่มีการย้ายถิ่นมาเป็นเวลา 5 - 10 ปี จะเป็นกลุ่มที่เห็นด้วยมากที่สุด

จากการสัมภาษณ์สตรีที่มาฟังผลแห่งที่หน่วยวิจัยการวางแผนครอบครัวโรงพยาบาลศิริราชระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2517 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2518 พบว่า สตรีเหล่านี้มีความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดถึงร้อยละ 88 แต่ใช้วิธีคุมกำเนิดเพียงร้อยละ 53 อาจเป็นเพราะสตรีที่ทราบเกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิดนั้นมีความรู้ความเข้าใจไม่เพียงพอ จึงไม่กล้าที่จะใช้วิธีการคุมกำเนิด ถ้าหากสามารถกระจายความรู้ด้านการวางแผนครอบครัว และการให้บริการการคุมกำเนิดไปได้ทั่วถึง ปัญหาการตั้งครรรภ์ที่ไม่ปรารถนาจากการละเลยไม่คุมกำเนิดหรือใช้วิธีคุมกำเนิดผิด ๆ ควรจะลดลงไปมาก

การศึกษาที่ผ่านมาได้มีการสำรวจการเรียนรู้ ทักษะ และวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัวของชาวชนบท หมู่บ้านก้อ อำเภอเขื่อนใน จังหวัดอุบลราชธานี จำนวน 425 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นแม่บ้านและยังอยู่กับสามีคือ สตรีที่มีอายุระหว่าง 15 - 49 ปี ผู้สูงอายุทั้งหญิงและชายที่มีอายุเกิน 49 ปีขึ้นไปและสตรีโสดอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ยังไม่ได้สมรส ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนในหมู่บ้านก้อมีความรู้ และมีทัศนคติที่ดีต่อการวางแผนครอบครัว แต่มีการปฏิบัติน้อยเพียงร้อยละ 10 ซึ่งปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางการคุมกำเนิด คือ การขาดแคลนสถานบริการ (ศศิพัฒน์ ไทรวงูร, 2517)

บทที่ 3

วิธีดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิด ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ดังจะนำเสนอรายละเอียดในการดำเนินงานวิจัยตามลำดับ ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 70 คน ในกลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก จำนวน 9 แห่ง

ตาราง 2 ชื่อโรงเรียน จำนวนนักเรียนหญิง

ชื่อโรงเรียน	จำนวนนักเรียน
โรงเรียนบึงบอน	9 คน
โรงเรียนหนองกุงลา	26 คน
โรงเรียนหนองไผ่	15 คน
โรงเรียนหนองนา	10 คน
โรงเรียนหนองกรับ	4 คน
โรงเรียนหนองตะเคียน	1 คน
โรงเรียนหนองปลวก	3 คน
โรงเรียนบ้านใหม่คลองเจริญ	1 คน
โรงเรียนท่าไม้งาม	1 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 การสร้างเครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นและพัฒนาเครื่องมือขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างและพัฒนา ดังนี้

1) ผู้ศึกษาได้ทบทวนและศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการจากหนังสือ ตำรา วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงสอบถามครู อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้ควบคุมการศึกษาค้นคว้า

2) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวล เพื่อกำหนดโครงสร้างของเครื่องมือและขอบเขตของเนื้อหาที่จะสร้างแบบสอบถาม ตลอดจนตัวแปรที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

3) สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหา ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา

3.2.2 ลักษณะเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นเชิงปริมาณ เป็นแบบสอบถามประเภทตนเอง เนื่องจากเป็นประเด็นที่ละเอียดอ่อน ซึ่งเป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละบุคคล เพื่อความสะดวกใจในการตอบเครื่องมือที่เหมาะสมในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จึงเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ได้แก่ อายุ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัยและรายได้ต่อสัปดาห์ โดยเป็นแบบสอบถามในลักษณะเลือกตอบและเติมคำลงในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เรื่องการคุมกำเนิดประกอบด้วยคำถามที่เกี่ยวกับวิธีการคุมกำเนิด ประโยชน์ของการคุมกำเนิด โทษของการคุมกำเนิด ผลข้างเคียงของการคุมกำเนิด มีจำนวน 10 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 2 ระดับ

ใช่ หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดของท่าน

ไม่ใช่ หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของท่าน

ให้เลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้ ถ้าตอบ ใช่ ไม่ใช่ ให้คะแนนเป็น 1, 0 ตามลำดับ

เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนนเกี่ยวกับระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของประชากรในครั้งนี้ ผู้ศึกษาจะใช้เกณฑ์การประเมินแบบอิงกลุ่ม โดยคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากรทั้งหมด โดยพิจารณาจากคะแนนของกลุ่ม ซึ่งมีการกระจายแบบปกติ (Normal Curve) แบ่งเป็น 2 ระดับ ดังนี้

คะแนนไม่เกินค่าเฉลี่ยบวกส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X} + S.D$) หมายถึง นักเรียนมีความรู้เรื่องการคุมกำเนิดอยู่ในระดับไม่ดี

($\bar{X} + S.D$) ไม่เกิน 5

คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยบวกส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X} + S.D$) หมายถึง นักเรียนมีความรู้เรื่องการคุมกำเนิดอยู่ในระดับดี

($\bar{X} + S.D$) มากกว่า 5

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับผลข้างเคียงจากการคุมกำเนิด ความเชื่อในเรื่องการคุมกำเนิด มีจำนวน 10 ข้อ ข้อ เป็นคำถามปลายปิด แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ ลิเคอร์ท (Likert) ดังนี้

เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน
ไม่แน่ใจ	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่แน่ใจกับความคิดเห็นของท่าน
ไม่เห็นด้วย	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	หมายถึง	ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเลย

ข้อคำถามมีทั้งเชิงบวกและเชิงลบ ให้เลือกตอบเพียง 1 ตัวเลือก โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้ สำหรับคำถามเชิงบวก(Positive Statement) มีอยู่ 3 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 2,5,8 ถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนนเป็น 5,4,3,2,1 ตามลำดับ สำหรับคำถามเชิงลบ(Negative Statement) มีอยู่ 7 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1,3,4,6,7,9,10 ถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้คะแนนเป็น 1,2,3,4,5 ตามลำดับ

การแปลความหมายของคะแนนเกี่ยวกับทัศนคติต่อการมีเพศสัมพันธ์ ผู้ศึกษาใช้เกณฑ์การประเมิน ดังนี้

คะแนนไม่เกินค่าเฉลี่ยบวกส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X} + S.D$) หมายถึง นักเรียนมีความรู้เรื่องการคุมกำเนิดอยู่ในระดับไม่ดี

($\bar{X} + S.D$) ไม่เกิน 36

คะแนนสูงกว่าค่าเฉลี่ยบวกส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\bar{X} + S.D$) หมายถึง นักเรียนมีความรู้เรื่องการคุมกำเนิดอยู่ในระดับดี

($\bar{X} + S.D$) มากกว่า 36

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.3.1 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น เสนออาจารย์ผู้ควบคุมการศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหา ความครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ ซึ่งได้ค่าดัชนีความพ้อง (Index of Concurrence) ของแบบสอบถามแต่ละส่วน ดังนี้

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป	มีค่าดัชนีความพ้องเท่ากับ 1.00
แบบสอบถามความรู้เรื่องการคุมกำเนิด	มีค่าดัชนีความพ้องเท่ากับ 1.00
แบบสอบถามทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด	มีค่าดัชนีความพ้องเท่ากับ 1.00

เมื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงของเนื้อหาแล้วนำเครื่องมือมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อให้มีความถูกต้องชัดเจนด้านเนื้อหาและความเหมาะสมของภาษา

3.3.2 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเขต 1 อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก ที่ไม่ใช่ประชากรในการวิจัย แต่เป็นประชากรที่มีลักษณะคล้ายคลึงกันมากที่สุด จำนวน 30 คน และคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้วิธีการของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson Method) และวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach alpha coefficient) ใช้วัดคุณภาพของเครื่องมือสำหรับแบบสอบถามความรู้เรื่องการคุมกำเนิด ทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด

วิธีการของคูเดอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder - Richardson Method)

$$\text{สูตร KR - 20} \quad r_{tt} = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \frac{\sum pq}{s^2} \right)$$

เมื่อ r_{tt}	แทน	ความเที่ยงของแบบทดสอบ
k	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
s^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวมทั้งฉบับ
p	แทน	สัดส่วนของคนทำถูกแต่ละข้อ
q	แทน	สัดส่วนของคนทำผิดแต่ละข้อ ($q = 1 - p$)

วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัทซ์ (Cranach's Alpha Coefficient)

$$\text{สูตร} \quad \alpha = \frac{K}{K-1} \left(1 - \sum \frac{s_i^2}{s_t^2} \right)$$

เมื่อ	α	=	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	=	จำนวนข้อ
	$\sum s_i^2$	=	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	s_t^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นหรือความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.69 ถือได้ว่ามีความเชื่อมั่นระดับปานกลาง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ผู้ศึกษาดำเนินการขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนที่มหาวิทยาลัยนครสวรรค์ กำหนดไว้ ไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขั้นตอนเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.2 ประสานงานกับครูที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้า กำหนดวันในการเก็บรวบรวมข้อมูล และจัดเตรียมสถานที่ที่ไม่ถูกรบกวน มีการจัดบรรยากาศให้เป็นสัดส่วนคือ ให้กลุ่มตัวอย่างนั่งแยกโต๊ะห่างกันพอประมาณเพื่อความเป็นส่วนตัวและไม่ต้องระแวงว่าคนอื่นจะมองเห็นคำตอบ

3.4.3 ในวันเก็บข้อมูลผู้วิจัยได้แนะนำตัวเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ ขอความยินยอมและสมัครใจ ก่อนการเก็บข้อมูล พร้อมทั้งเน้นย้ำเรื่องการเก็บรักษาความลับ โดยข้อมูลที่ได้นำไปใช้ในการศึกษาวิจัย นำเสนอในภาพรวมเท่านั้น ทั้งนี้ผู้ศึกษาจะไม่ทราบข้อมูลแต่ละชุดที่ได้เป็นของใคร เพราะไม่ต้องระบุชื่อ-นามสกุล และสถานศึกษา

3.4.4 แจกแบบสอบถามแต่ละชุดให้นักเรียนซึ่งบรรจุในซองสีน้ำตาลปิดผนึก เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างมั่นใจว่าผู้ศึกษาและกลุ่มตัวอย่างคนอื่นๆไม่เห็นข้อมูลขณะที่น่าสงสัย อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามอย่างละเอียด เปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างซักถามเมื่อมีข้อสงสัย แล้วให้กลุ่มตัวอย่างตอบ

แบบสอบถามด้วยตนเอง ก่อนส่งแบบสอบถามคืนให้กลุ่มตัวอย่างตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และใส่ซองปิดผนึกด้วยตนเอง

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ จัดระเบียบข้อมูล และลงรหัสในคู่มือลงรหัสก่อนนำไปวิเคราะห์

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลได้ครบตามจำนวนแล้ว ผู้ศึกษาจึงนำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาทำการสรุป ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของคำตอบพร้อมจัดระเบียบของข้อมูลเพื่อนำไปสร้างคู่มือลงรหัส แล้วนำข้อมูลมาลงรหัส (Coding) ตามคู่มือการลงรหัส จากนั้นก็ทำการบันทึก (Keying) โดยนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดจากแบบสอบถามเข้าไปกรอกรวมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป และกำหนดสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ดังนี้

3.5.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่

1) การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อบรรยายข้อมูลแจกแจง (Categorical Data) ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ของครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว

2) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่ามัธยฐาน ค่าสูงสุด ต่ำสุด เพื่อบรรยายข้อมูลต่อเนื่อง (Continuous Data)

3.5.2 สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytical Statistics) ได้แก่ χ^2 -test เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ของครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว กับความรู้และทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลำ อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ผลการศึกษาที่ได้นำเสนอในรูปของตารางประกอบบรรยายตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง
2. ความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง
3. ทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง
4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความรู้เรื่องการคุมกำเนิด
5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 3 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย รายได้ต่อสัปดาห์ รายได้ครอบครัวต่อปี และการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน n=70	ร้อยละ
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
เกรดเฉลี่ยไม่เกิน 2.00	4	5.7
เกรดเฉลี่ยมากกว่า 2.00	66	94.3
รายได้ครอบครัวต่อปี		
ไม่เกิน 150,000 บาท	64	91.4
มากกว่า 150,000 บาท	6	8.6
รายได้ต่อสัปดาห์		
ไม่เกิน 120 บาท	43	61.4
มากกว่า 120 บาท	27	38.6

ตาราง 3(ต่อ) จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย รายได้ต่อสัปดาห์ รายได้ครอบครัวต่อปี และการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว

ลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน n=70	ร้อยละ
ลักษณะการพักอาศัย		
อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา	34	48.6
อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา/อื่นๆ	36	51.4
การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว		
มี	36	51.4
ไม่มี	34	48.6

จากตาราง 3 ข้อมูลทั่วไปประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ของครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย และการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว ของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 70 คน พบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เกิน 2.00 คิดเป็นร้อยละ 5.7 และมากกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 94.3 2) รายได้ของครอบครัวต่อปีไม่เกิน 150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 91.4 และมากกว่า 150,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 8.6 3) รายได้ต่อสัปดาห์ไม่เกิน 120 บาทคิดเป็นร้อยละ 61.4 และมากกว่า 120 บาทคิดเป็นร้อยละ 38.6 4) สถานภาพครอบครัว โดยบิดามารดาอยู่ด้วยกันคิดเป็นร้อยละ 57.1 และบิดามารดาหย่าร้าง/ตาย/อื่นๆคิดเป็นร้อยละ 42.9 5) ลักษณะการพักอาศัย โดยอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา คิดเป็นร้อยละ 48.6 และอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา/อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 51.4 6) การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว โดยมีการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 51.4 และไม่มีการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 48.6

2. ความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 4 แสดงระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิด แสดงเป็นจำนวนและร้อยละเป็นรายข้อ

คำถามวัดระดับความรู้	N=70			
	ตอบถูก		ตอบผิด	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1.การคุมกำเนิด คือการป้องกันไม่ให้สperms กับไข่	49	70.0	21	30.0
2.วิธีการคุมกำเนิด มีหลายวิธีควรเลือกให้เหมาะสมกับบุคคลแต่ละบุคคล เช่น ยาเม็ดคุมกำเนิดเหมาะสำหรับหญิงที่ยังไม่มีบุตร	18	25.7	52	74.3
3.การคุมกำเนิดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือการคุมกำเนิดแบบชั่วคราว และการคุมกำเนิดแบบถาวร	33	47.1	37	52.9
4.ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน เป็นวิธีการคุมกำเนิดที่ผู้หญิงจะป้องกันการตั้งครรภ์ที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ เช่น ถูกล่วงละเมิดทางเพศ	35	50.0	35	50.0
5.การคุมกำเนิดแบบวิธีธรรมชาติ เช่น การนับระยะปลอดภัย การหลังภายนอก ซึ่งเป็นวิธีคุมกำเนิดที่ได้ผลดีกว่าวิธีการกินยาเม็ดคุมกำเนิด	8	11.4	62	88.6
6.การใช้ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินเป็นประจำ ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ คือ คลื่นไส้ อาเจียน เลือดออกทางช่องคลอด ประจำเดือนมาไม่สม่ำเสมอ	16	22.9	54	77.1
7.การใช้ยาคุมกำเนิด ไม่สามารถป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้	22	31.4	48	68.6
8.ถุงยางอนามัยช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ได้	51	72.9	19	27.1
9.ถุงยางอนามัยสามารถป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้	45	64.3	25	35.7
10.การใช้ยาคุมกำเนิด 5 ปีขึ้นไป มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูกและโรคมะเร็งเต้านมได้	11	15.7	35.7	84.3

จากตาราง 4 เมื่อจำแนกแบบวัดความรู้เรื่องการคุมกำเนิดเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อคำถามที่นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา ที่มีความรู้ถูกต้องมากที่สุดคือคำถามข้อที่ 8 อนุญาตอนามัยช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ได้ คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 1 การคุมกำเนิด คือการป้องกันไม่ให้ผสมกับไข่ คิดเป็นร้อยละ 70.0 และต่ำสุดคือคำถามข้อที่ 5 การคุมกำเนิดแบบวิธีธรรมชาติ เช่น การนับระยะปลอดภัย การหลังภายนอก ซึ่งเป็นวิธีคุมกำเนิดที่ได้ผลดีกว่าวิธีการกินยาเม็ดคุมกำเนิด คิดเป็นร้อยละ 11.4

ตาราง 5 แสดงระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิด แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลำดับ

ระดับคะแนนความรู้เรื่องการคุมกำเนิด	N=70	
	จำนวน	ร้อยละ
ระดับความรู้ดี	11	15.7
ระดับความรู้ไม่ดี	59	84.3
ค่าเฉลี่ย = 4.11 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 1.430		

จากตาราง 5 ระดับคะแนนการทดสอบความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา เมื่อแบ่งระดับความรู้เป็น 2 ระดับ คือ ระดับความรู้ดีคือมีคะแนนมากกว่า 5 คะแนน และระดับความรู้ไม่ดีคือมีคะแนนไม่เกิน 5 คะแนน พบว่านักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา ร้อยละ 15.7 มีระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิดในระดับดี และร้อยละ 84.3 มีระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิดระดับไม่ดี และมีค่าเฉลี่ยของความรู้เรื่องการคุมกำเนิด 4.11 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.430

3. ทักษะการคิดเรื่องการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 6 แสดงระดับทักษะการคิดเรื่องการคุมกำเนิด แสดงเป็นจำนวนและร้อยละเป็นรายข้อ

คำถามวัดทัศนคติข้อ	N=70									
	ระดับของทัศนคติ									
	ดีมาก		ดี		ปานกลาง		น้อย		น้อยมาก	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	16	22.9	21	30.0	31	44.3	1	1.4	1	1.4
2	2	2.9	2	2.9	19	27.1	18	25.7	29	41.4
3	3	4.3	6	8.6	30	42.9	22	31.4	9	12.9
4	7	10.0	23	32.9	25	35.7	10	14.3	5	7.1
5	3	4.3	5	7.1	8	11.4	25	35.7	29	41.4
6	3	4.3	2	2.9	60	85.7	4	5.7	1	1.4
7	2	2.9	3	4.3	39	55.7	18	25.7	8	11.4
8	1	1.4	2	2.9	21	30.0	23	32.9	23	32.9
9	6	8.6	10	14.3	38	54.3	13	18.6	3	4.3
10	15	21.4	13	18.6	24	34.3	6	8.6	12	17.1

จากตาราง 6 เมื่อแบ่งระดับทัศนคติเป็น 5 ระดับ คือ ดีมาก (คะแนน =5) ดี (คะแนน =4) ปานกลาง (คะแนน =3) น้อย (คะแนน =2) และน้อยมาก (คะแนน =1) เมื่อพิจารณาตามรายข้อพบว่า ทัศนคติที่นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุดลาอยู่ในระดับดีมาก มากที่สุดคือ คำถามข้อที่ 1 (การคุมกำเนิด ส่งผลข้างเคียงต่อสุขภาพ เช่น น้ำหนักขึ้น เป็นสิ่ว) คิดเป็นร้อยละ 22.9 รองลงมาคือ คำถามข้อที่ 10 (ฝ่ายชายไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการคุมกำเนิด เพราะการคุมกำเนิด เป็นหน้าที่ของฝ่ายหญิง) คิดเป็นร้อยละ 21.4 และน้อยที่สุดคือคำถามข้อที่ 8 (ในอนาคตหากท่านมีเพศสัมพันธ์ ท่านจะใช้การคุมกำเนิด เพื่อป้องกันการตั้งครรภ์จนกว่าจะมีความพร้อมที่จะมีบุตร) คิดเป็นร้อยละ 1.4

ตาราง 7 แสดงระดับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามลำดับ

ระดับคะแนนทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด	N=70	
คุมกำเนิด	จำนวน	ร้อยละ
ระดับทัศนคติดี	14	20.0
ระดับทัศนคติไม่ดี	56	80.0
ค่าเฉลี่ย = 32.53 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน = 4.289		

จากตาราง 7 ทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา เมื่อแบ่งระดับทัศนคติเป็น 2 ระดับ คือ ระดับทัศนคติที่ดีคือมีคะแนนมากกว่า 36 คะแนน และระดับทัศนคติที่ไม่ดี คือมีคะแนนไม่เกิน 36 คะแนน พบว่านักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา ร้อยละ 20.0 มีระดับทัศนคติที่ดี และร้อยละ 80.0 อยู่ในระดับที่ไม่ดี และมีค่าเฉลี่ยของทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด 32.53 คะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4.289

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความรู้อการคุมกำเนิด

4.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับความรู้

ตาราง 8 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับความรู้

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	ระดับความรู้		รวม	χ^2 test	P-value
	ไม่ดี	ดี			
ไม่เกิน 2.00	4	0	4	0.791	0.496
มากกว่า 2.00	55	11	66		
รวม	59	11	70		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 8 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับความรู้ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวต่อปีกับระดับความรู้

ตาราง 9 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวต่อปีกับระดับความรู้

	ระดับความรู้		รวม	χ^2 test	P-value
	ไม่ดี	ดี			
รายได้ของครอบครัวต่อปี					
ไม่เกิน 150,000 บาท	54	10	64	0.004	0.656
มากกว่า 150,000 บาท	5	1	6		
รวม	59	11	70		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 9 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ครอบครัวต่อปีกับระดับความรู้ พบว่า รายได้ครอบครัวต่อปีไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อสัปดาห์กับระดับความรู้

ตาราง 10 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อสัปดาห์กับระดับความรู้

	ระดับความรู้		รวม	χ^2 test	P-value
	ไม่ดี	ดี			
รายได้ต่อสัปดาห์					
ไม่เกิน 120 บาท	37	6	43	0.261	0.425
มากกว่า 120 บาท	22	5	27		
รวม	59	11	70		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 10 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อสัปดาห์กับระดับความรู้ พบว่า รายได้ต่อสัปดาห์ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับความรู้

ตาราง 11 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับความรู้

	ระดับความรู้		รวม	χ^2 test	P-value
	ไม่ดี	ดี			
สถานภาพครอบครัว					
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	34	6	40	0.036	0.552
บิดามารดาหย่าร้าง/ตาย/ อื่นๆ	25	5	30		
รวม	59	11	70		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 11 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับความรู้ พบว่า สถานภาพครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการพักอาศัยกับระดับความรู้

ตาราง 12 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการพักอาศัยกับระดับความรู้

	ระดับความรู้		รวม	χ^2 test	P-value
	ไม่ดี	ดี			
ลักษณะการพักอาศัย					
อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา	28	6	34	0.186	0.458
อาศัยอยู่กับบิดาหรือ มารดา/อื่นๆ	31	5	36		
รวม	59	11	70		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 12 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการพักอาศัย กับระดับความรู้ พบว่าลักษณะการพักอาศัยไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

4.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวกับระดับความรู้

ตาราง 13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวกับระดับความรู้

	ระดับความรู้		รวม	χ^2 test	P-value
	ไม่ดี	ดี			
การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว					
มี	30	6	36	0.051	0.542
ไม่มี	29	5	34		
รวม	59	11	70		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวกับระดับความรู้ พบว่าการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้เรื่องการคุมกำเนิดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตาราง 3- 13 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย และการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกู่ลาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ในเรื่องการคุมกำเนิดซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย และการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ในเรื่องการคุมกำเนิด

5. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด

5.1 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับทัศนคติ

ตาราง 14 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับทัศนคติ

	ระดับทัศนคติ		รวม	χ^2 test	P-value
	ไม่ดี	ดี			
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน					
ไม่เกิน 2.00	3	1	4	0.066	0.599
มากกว่า 2.00	53	13	66		
รวม	56	14	70		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 14 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับระดับทัศนคติ พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

5.2 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวต่อปีกับระดับทัศนคติ

ตาราง 15 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ของครอบครัวต่อปีกับระดับทัศนคติ

	ระดับทัศนคติ		รวม	χ^2 test	P-value
	ไม่ดี	ดี			
รายได้ของครอบครัวต่อปี					
ไม่เกิน 150,000 บาท	53	11	64	3.691	0.090
มากกว่า 150,000 บาท	3	3	6		
รวม	56	14	70		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 15 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ครอบครัวต่อปีกับระดับทัศนคติ พบว่ารายได้ครอบครัวต่อปีไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

5.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อสัปดาห์กับระดับทัศนคติ

ตาราง 16 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อสัปดาห์กับระดับทัศนคติ

	ระดับทัศนคติ		รวม	χ^2 test	P-value
	ไม่ดี	ดี			
รายได้ต่อสัปดาห์					
ไม่เกิน 120 บาท	35	8	43	0.136	0.470
มากกว่า 120 บาท	21	6	27		
รวม	56	14	70		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 16 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ต่อสัปดาห์กับระดับทัศนคติ พบว่า รายได้ต่อสัปดาห์ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

5.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับทัศนคติ

ตาราง 17 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับทัศนคติ

	ระดับทัศนคติ		รวม	χ^2 test	P-value
	ไม่ดี	ดี			
สถานภาพครอบครัว					
บิดามารดาอยู่ด้วยกัน	32	8	40	0.0001	0.621
บิดามารดาหย่าร้าง/ตาย/ อื่นๆ	24	6	30		
รวม	56	14	70		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 17 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพครอบครัวกับระดับทัศนคติ พบว่า สถานภาพครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

5.5 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการพักอาศัยกับระดับทัศนคติ

ตาราง 18 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการพักอาศัยกับระดับทัศนคติ

	ระดับทัศนคติ		รวม	χ^2 test	P-value
	ไม่ดี	ดี			
ลักษณะการพักอาศัย					
อาศัยอยู่กับบิดาและมารดา	28	6	34	0.229	0.430
อาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา/ อื่นๆ	28	8	36		
รวม	56	14	7		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 18 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะการพักอาศัย กับระดับทัศนคติ พบว่าลักษณะการพักอาศัยไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

5.6 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวกับระดับทัศนคติ

ตาราง 19 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวกับระดับทัศนคติ

	ระดับทัศนคติ		รวม	χ^2 test	P-value
	ไม่ดี	ดี			
การคุมกำเนิดของบุคคลใน ครอบครัว					
มี	29	7	36	0.014	0.570
ไม่มี	27	7	34		
รวม	56	14	70		

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตาราง 19 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวกับระดับทัศนคติพบว่า การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

จากตาราง 14 - 19 แสดงว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย และการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัยและการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิด

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควรของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ปัจจัยทัศนคติต่อเรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควร ปัจจัยความรู้เรื่องการคุมกำเนิดเมื่อถึงวัยอันควร โดยศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก ซึ่งผลการสรุปค้นคว้าจะนำเสนอตามลำดับดังนี้

กลุ่มประชากรเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2553 จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แบบสอบถาม (Self-Administered Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นครอบคลุมเนื้อหาจากการพิจารณาและการตัดสินใจของผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน นำไปทดลองใช้กับนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

แบบสอบถามประกอบด้วย 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล อายุ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย ค่าใช้จ่ายต่อสัปดาห์ รายได้ครอบครัวต่อปี การมีแฟนหรือคนรัก จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 ความรู้เรื่องการคุมกำเนิด จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.69

ตอนที่ 3 ทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด จำนวน 10 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.55

ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยติดต่อประสานงานกับผู้อำนวยการโรงเรียนแต่ละโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา เพื่อทำการแจกแบบสอบถาม และรับแบบสอบถามคืน ซึ่งผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนทั้ง 70 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for windows ซึ่งใช้สถิติวิเคราะห์ดังนี้

1. หาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่ามัธยฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด
2. หาค่าความสัมพันธ์โดยใช้ค่าไคร้-สแควร์ (chi-square Test)
3. วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยความรู้เรื่องการคุมกำเนิด ปัจจัยทัศนคติต่อเรื่องการคุมกำเนิด ของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก สามารถสรุปผลการศึกษาค้นคว้าเป็นประเด็นสำคัญได้ดังนี้

5.1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่เกิน 2.00 คิดเป็นร้อยละ 5.7 และตั้งแต่ 2.00 คิดเป็นร้อยละ 94.3 2) รายได้ของครอบครัวต่อปีไม่เกิน 150,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 91.4 และตั้งแต่ 150,000 บาทคิดเป็นร้อยละ 8.6 3) รายได้ต่อสัปดาห์ไม่เกิน 120 บาทคิดเป็นร้อยละ 61.4 และตั้งแต่ 120 บาทคิดเป็นร้อยละ 38.6 4) สถานภาพครอบครัว โดยบิดามารดาอยู่ด้วยกันคิดเป็นร้อยละ 57.1 และบิดามารดาหย่าร้าง/ตาย/อื่นๆคิดเป็นร้อยละ 42.9 5) ลักษณะการพักอาศัย โดยอาศัยอยู่กับบิดาและมารดา คิดเป็นร้อยละ 48.6 และอาศัยอยู่กับบิดาหรือมารดา/อื่นๆ คิดเป็น ร้อยละ 51.4 6) การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว โดยมีการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 51.4 และไม่มีการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวคิดเป็นร้อยละ 48.6 ตามลำดับ

5.1.2 ความรู้เรื่องการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง จากผลการวิจัย เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อคำถามที่นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา มีความรู้ถูกต้องมากที่สุด คือ ข้อ 8 ฤๅยางอนามัยช่วยป้องกันการตั้งครรภ์ได้ คิดเป็นร้อยละ 72.9 รองลงมาคือ ข้อ 1 การคุมกำเนิดคือการป้องกันไม่ให้สุจิผสมกับไข่คิดเป็นร้อยละ 70 และต่ำสุดคือ ข้อ 5 การคุมกำเนิดแบบวิธีธรรมชาติ เช่น การนับระยะปลอดภัย การหลังภายนอก ซึ่งเป็นวิธีคุมกำเนิดที่ได้ผลดีกว่าวิธีการกินยาเม็ดคุมกำเนิดคิดเป็นร้อยละ 11.4 ตามลำดับ

5.1.3 ทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่างจากผลการวิจัย เมื่อแบ่งระดับทัศนคติเป็น 2 ระดับ คือ ระดับทัศนคติที่ดี คือมีคะแนนมากกว่า 36 คะแนน และระดับทัศนคติที่ไม่ดีคือมีคะแนนไม่เกิน 36 คะแนน พบว่านักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา ร้อยละ 20 มีระดับทัศนคติที่ดี และร้อยละ 80 อยู่ในระดับที่ไม่ดี

5.1.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับความรู้เรื่องการคุมกำเนิด พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย และการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัวของนักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลาไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ในเรื่องการคุมกำเนิด ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย และการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ในเรื่องการคุมกำเนิด

5.2 การอภิปรายผลการศึกษาวิจัย

5.2.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนส่วนใหญ่เป็นเกรดเฉลี่ย มากกว่า 2.00ขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ของครอบครัวต่อปีไม่เกิน 150,000 บาท ส่วนใหญ่ได้รับรายได้ต่อสัปดาห์ไม่เกิน 120 บาท ส่วนใหญ่สถานภาพครอบครัว บิดามารดาอยู่ด้วยกัน ส่วนใหญ่บุคคลในครอบครัวมีการคุมกำเนิด และจากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัยและการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว "ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดอาจเนื่องมาจากลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความคล้ายคลึงกันในกลุ่มตัวอย่างที่ทำวิจัย กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยหรือปัจจัยอื่นนอกเหนือจากการศึกษาในครั้งนี้

5.2.2 ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม

จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่มีการคุมกำเนิด และจากผลการวิจัยพบว่า การคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว "ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิด

5.2.3 ความรู้เรื่องการคุมกำเนิด

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 15.7 ความรู้ในระดับไม่ดี คิดเป็นร้อยละ 84.3 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย และการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับระดับความรู้ในเรื่องการคุมกำเนิด

5.2.4 ทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด

จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่ากลุ่มตัวอย่าง มีระดับทัศนคติที่ดีร้อยละ 20 และ อยู่ในระดับที่ไม่ดีร้อยละ 80 ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายได้ครอบครัวต่อปี รายได้ต่อสัปดาห์ สถานภาพครอบครัว ลักษณะการพักอาศัย และการคุมกำเนิดของบุคคลในครอบครัว มีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิด

จากผลการศึกษาดังกล่าวพบว่า ปัจจัยต่างๆที่ทำการศึกษาในครั้งนี้ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิดของกลุ่มตัวอย่าง อาจเนื่องมาจากลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีความคล้ายคลึงกันในกลุ่มตัวอย่างที่ทำวิจัย กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนน้อยหรือปัจจัยอื่นนอกเหนือจากการศึกษาในครั้งนี้

ข้อเสนอแนะในการนำวิจัยไปใช้

1. ควรเสริมสร้างแนวความคิดโดยการเสริมเนื้อหาในบทเรียนและให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องการคุมกำเนิด และการวางแผนครอบครัวที่ถูกต้องและเหมาะสม
2. หน่วยงานสาธารณสุขร่วมกับโรงเรียน จัดคลินิกให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาเรื่องเพศ พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น การปรับตัวกับเพศตรงข้ามในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งให้ความรู้ เกี่ยวกับเพศศึกษา รวมถึงการคุมกำเนิดและการวางแผนครอบครัว
3. โรงเรียนและผู้ปกครองควรส่งเสริมให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ให้นักเรียนได้มีโอกาสเรียนรู้กิจกรรมต่างๆที่เหมาะสมสำหรับเด็กวัยรุ่นในช่วงวันหยุด ช่วงเวลาหลังเลิกเรียน เช่น ส่งเสริมด้านศิลปะ ดนตรี กีฬา การประดิษฐ์ นอกจากนี้จะเป็นการส่งเสริมวุฒิภาวะทางอารมณ์แล้ว และยังช่วยลดการหมกมุ่นในเรื่องเพศ
4. สื่อมวลชนควรเสนอข้อมูลข่าวสาร ที่เป็นแบบอย่างในเรื่องแนวทางการป้องกันการเกิด พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยคำนึงถึงความถูกต้องเหมาะสม และเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนมากกว่าที่จะคำนึงถึงผลประโยชน์ต่อบุคคลในบางกลุ่ม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าวิจัยถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความรู้และทัศนคติต่อเรื่อง การคุมกำเนิดเพื่อนำเอาผลการวิจัย ไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคำตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์และการตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร
2. ในการศึกษาต่อไป ควรเพิ่มตัวแปรอื่นที่น่าจะมีอิทธิพลต่อปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความรู้ และทัศนคติต่อเรื่องการคุมกำเนิดเช่น การทำกิจกรรมกับกลุ่มเพื่อน กลุ่มเพื่อนที่คบ
3. ควรเพิ่มขนาดตัวอย่างให้มากขึ้น เช่น เพิ่มระดับชั้น กลุ่มโรงเรียน
4. ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยการสังเกต การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก กับนักเรียนที่มี พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

บรรณานุกรม

- กัญญา กลายสุข,พรรณนภา เงินเลี้ยง,วรรณรัตน์ มากำเนิด.(2552).ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น:กรณีศึกษานักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัด สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดพิษณุโลก. การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง ส.ม.มหาวิทยาลัยนเรศวร
- จรีวาวัตร คมพัยค์ษ์.(2524).อนามัยแม่ เด็ก และการวางแผนครอบครัว.กรุงเทพฯ:รุ่งเรืองธรรม
- จุฑามาศ นุชนารถ.การมีเพศสัมพันธ์และการคุมกำเนิดของกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นระดับมัธยมศึกษา ตอนปลายสายสามัญ ในจังหวัดสุพรรณบุรี.วิทยานิพนธ์ วท.ม, มหาวิทยาลัยมหิดล
- สุสิทธิ์ อินทรไพบูลย์.(2536).ค่านิยมเกี่ยวกับพฤติกรรมในเรื่องเพศของนักเรียนวัยรุ่นในเขตกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์สังคมศาสตร์มหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยมหิดล
- ชวนชม สกนธวัฒน์ และคณะ.(2529).การศึกษาความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติเกี่ยวกับเพศ การเจริญพันธุ์และการคุมกำเนิดในวัยรุ่น:ศึกษาเฉพาะกรณีนักเรียนอาชีวศึกษาในจังหวัด ขอนแก่น.รายงานการวิจัย.ขอนแก่น,มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ชวนชม สกนธวัฒน์.(2535).การคุมกำเนิด.ขอนแก่น:คอมเพรสแอนดีไซน์
- ดวงจันทร์ เพชรานนท์.(2541).การอนามัยแม่และเด็ก. กรุงเทพฯ:มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- นำวัลย์ กิจรัชกุล.(2522).เปรียบเทียบความรู้ ทักษะคติ และการปฏิบัติตนในการวางแผนครอบครัวของสตรีวัยเจริญพันธุ์ ที่ประกอบอาชีพการเกษตร ในบริเวณที่ราบภาคกลาง.วิจัย อักษรศาสตร์,มหาวิทยาลัยศิลปากร
- มัลลิกา มัติโก,ปรีชา อุปโยคิน,พรทิพย์ อาณาประโยชน์,กรรณิการ์ ชลลัมพี.(2540).อนามัยเจริญพันธุ์และการวางแผนครอบครัวในประเทศไทย:ภาพสะท้อนจากงานวิจัย.กรุงเทพฯ:ภาพพิมพ์
- สุพร เกิดสว่าง.(2527).คุมกำเนิด.พิมพ์ครั้งที่3.กรุงเทพฯ:ธีระการพิมพ์
- สุวิมล มูลเขียน ,อารีรัตน์ บุญแรง, นิตยาภรณ์ ผาดี.(2551).การศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศสัมพันธ์ของนิสิตคณะสาธารณสุขศาสตร์ ภาคปกติ ปีการศึกษา 1/2551มหาวิทยาลัยนเรศวร จังหวัดพิษณุโลก.การศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง แพทย์แผนไทยประยุกต์บัณฑิต,มหาวิทยาลัยนเรศวร

รวิวรรณ วุฒิประสิทธิ์.(2526).ความรู้ เจตคติและประสบการณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศของนักเรียน
ระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย ในกรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์ปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต,มหาวิทยาลัยมหิดล
อุดมลักษณ์ ไชยเดช.(2550).สาเหตุการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่น ตามทัศนะของนักเรียน
มัธยมศึกษาชั้นปีที่3 โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยม เขต1.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม,มหาวิทยาลัยนเรศวร

ภาคผนวก ก แบบสอบถามการวิจัย

แบบสอบถามความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิด ของนักเรียนหญิง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มโรงเรียนหนองกุงลา อำเภอบางระกำ จังหวัดพิษณุโลก

แบบสอบถามนี้เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ ความคิดเห็น และการรับรู้ถึงประเด็นปัญหาเรื่องการคุมกำเนิด ข้อมูลต่อไปนี้เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการดำเนินงานเพื่อให้ได้ผลในการวิจัยในภาพรวม จึงใคร่ขอความร่วมมือให้นักเรียนตอบแบบสอบถามทุกข้อคำถามด้วยความซื่อสัตย์ที่สุด เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้มีความสมบูรณ์และน่าเชื่อถือ โดยข้อมูลที่ได้จากคำตอบของนักเรียนจะนำไปใช้ประโยชน์เพื่อการวิจัยเท่านั้น จะไม่มีการนำข้อมูลของนักเรียนไปเผยแพร่ต่อสาธารณะแต่อย่างใด ข้อมูลของนักเรียนจะถูกปกปิดเป็นความลับทั้งหมด และการตอบแบบสอบถามนี้ จะใช้เลขรหัสสำหรับแบบสอบถามแต่ละชุด ซึ่งไม่สามารถเชื่อมโยงถึงชื่อ เลขประจำตัว ชั้นเรียน และชื่อโรงเรียน จะไม่มีผู้ใดทราบคำตอบของนักเรียนนอกจากตัวนักเรียนเอง

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับความรู้และทัศนคติในเรื่องการคุมกำเนิด ของนักเรียนหญิง ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แบบประเมินมี 3 ตอน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความรู้เรื่องการคุมกำเนิด

ส่วนที่ 3 ทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด

ขอแสดงความนับถือ

นิสิตคณะสาธารณสุขศาสตร์
สาขาอนามัยชุมชน ชั้นปีที่ 4
มหาวิทยาลัยนเรศวร

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในหน้าข้อความ หรือเติมคำลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. อายุปี
2. เกรดเฉลี่ยปัจจุบัน (GPA).....
3. สถานภาพครอบครัว
 - อยู่กับบิดาและมารดา
 - บิดา หรือมารดา เสียชีวิต
 - บิดา – มารดาหย่าร้าง
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
4. ปัจจุบันท่านอาศัยอยู่กับใคร
 - บิดาและมารดา
 - มารดา
 - แฟน หรือคนรัก
 - อยู่คนเดียว
 - บิดา
 - เพื่อน
 - ญาติ
5. รายได้ต่อสัปดาห์.....บาท
6. รายได้ของครอบครัวต่อปี.....บาท
7. ท่านมีคนรัก/แฟน หรือไม่
 - มี
 - ไม่มี
8. ท่านเคยมีเพศสัมพันธ์กับคนรัก/แฟน หรือไม่
 - มี
 - ไม่มี
9. หากท่านมีเพศสัมพันธ์ ท่านจะใช้วิธีการคุมกำเนิดแบบใด
 - ยาเม็ดคุมกำเนิด
 - ยาฝังคุมกำเนิด
 - ถุงยางอนามัย
 - ยาฉีดคุมกำเนิด
 - ห่วงคุมกำเนิด
 - อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
10. ท่านเคยได้รับข่าวสาร ความรู้ เรื่องการคุมกำเนิด จากแหล่งใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 - วิทยุ
 - หนังสือพิมพ์
 - โรงเรียน
 - ญาติ เพื่อน/คนรู้จัก
 - โทรทัศน์
 - วารสารสุขภาพ
 - บุคลากรทางการแพทย์
 - Internet

11.บุคคลในครอบครัว หรือคนใกล้ชิด มีการคุมกำเนิด หรือ ไม่

มี ระบุ

ไม่มี

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความรู้เรื่องการคุมกำเนิด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

ใช่ หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดของท่าน

ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อความนั้นไม่แน่ใจกับความคิดของท่าน

ไม่ใช่ หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดของท่าน

คำถาม	ระดับความรู้	
	ใช่	ไม่ใช่
1.การคุมกำเนิด คือการป้องกันไม่ให้สperm เข้ากับไข่		
2.วิธีการคุมกำเนิด มีหลายวิธีควรเลือกให้เหมาะสมกับบุคคลแต่ละบุคคล เช่น ยาเม็ดคุมกำเนิดเหมาะสำหรับหญิงที่ยังไม่มีบุตร		
3.การคุมกำเนิดแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือการคุมกำเนิดแบบชั่วคราว และการคุมกำเนิดแบบถาวร		
4.ยาคุมกำเนิดฉุกเฉิน เป็นวิธีการคุมกำเนิดที่ผู้หญิงจะป้องกันการตั้งครรภ์ที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ตั้งใจ เช่น ถูกล่วงละเมิดทางเพศ		
5.การคุมกำเนิดแบบวิธีธรรมชาติ เช่น การนับระยะปลอดภัย การหลังภายนอก เป็นวิธีคุมกำเนิดที่ได้ผลดีกว่าวิธีการกินยาเม็ดคุมกำเนิด		
6.การให้ยาเม็ดคุมกำเนิดฉุกเฉินเป็นประจำ ทำให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพ คือ คลื่นไส้ อาเจียน เลือดออกทางช่องคลอด ประจำเดือนมาไม่สม่ำเสมอ		
7. การใช้ยาคุมกำเนิด ไม่สามารถป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้		
8. ถุงยางอนามัยช่วยป้องกันการตั้งครรภ์		
9.ถุงยางอนามัยสามารถป้องกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้		
10. การใช้ยาคุมกำเนิด 5 ปีขึ้นไป มีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดโรคมะเร็งปากมดลูกหรือโรคมะเร็งเต้านมได้		

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามทัศนคติต่อการคุมกำเนิด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
 เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นของท่าน
 ไม่แน่ใจ หมายถึง ข้อความนั้นไม่แน่ใจกับความคิดเห็นของท่าน
 ไม่เห็นด้วย หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน
 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หมายถึง ข้อความนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของท่านเลย

ทัศนคติ	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1. ท่านคิดว่าการคุมกำเนิด ส่งผลข้างเคียงต่อสุขภาพ เช่น น้ำหนักขึ้น					
2. ท่านคิดว่าการคุมกำเนิดเป็นสิ่งจำเป็นที่ผู้หญิงอายุตั้งแต่ 12 ปีขึ้นไป ควรทราบ					
3. ท่านคิดว่าการคุมกำเนิดเป็น เรื่องผิดศีลธรรม					
4. ท่านคิดว่าการคุมกำเนิดเป็นเรื่องสำหรับคนที่มีบุตรแล้ว					
5. ท่านคิดว่าบุคคลที่มีแฟนและยังไม่มีความพร้อมในการตั้งครรรภ์ ควรมีการคุมกำเนิดอย่างถูกวิธี					
6. การกินยาเม็ดคุมกำเนิด จะส่งผลทำให้สตรีวัยรุ่นหยุดความสูงได้					
7. ท่านคิดว่าการคุมกำเนิด ทำให้เสียเวลาในการทำกิจวัตรประจำวัน					
8. ท่านคิดว่าในอนาคตหากท่านมีเพศสัมพันธ์ ท่านจะใช้การคุมกำเนิด เพื่อป้องกันการตั้งครรรภ์จนกว่าจะมีความพร้อมที่จะมีบุตร					
9. ท่านคิดว่าการคุมกำเนิดโดยวิธีกินยาเม็ดคุมกำเนิดหรือการฉีดยาคุมกำเนิดเป็นวิธีที่ยุ่งยากซับซ้อน					
10. ท่านคิดว่าฝ่ายชายไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการคุมกำเนิด เพราะการคุมกำเนิดเป็นหน้าที่ของฝ่ายหญิง					

ตาราง1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามความรู้เรื่องการคุมกำเนิด

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	1	1	1	1
2	1	1	1	1
3	1	1	1	1
4	1	1	1	1
5	1	1	1	1
6	1	1	1	1
7	1	1	1	1
8	1	1	1	1
9	1	1	1	1
10	1	1	1	1

ตาราง 2 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถามทัศนคติเรื่องการคุมกำเนิด

ข้อ	ผู้เชี่ยวชาญ			รวม
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	1	1	1	1
2	1	1	1	1
3	1	1	1	1
4	1	1	1	1
5	1	1	1	1
6	1	1	1	1
7	1	1	1	1
8	1	1	1	1
9	1	1	1	1
10	1	1	1	1